

הישיבה

גליון מס' 86 | הגליון לבן הישיבה | יו"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025 | מוקד הישיבה לרשותך: 18-20-18-18

בליל שבת - פר' וישלח בשעה אחת בלילה, התעורר מרן רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א ואמר להבה"ח ישראל אוהיון, ששהה בביתו, "אני רוצה לקום ללמוד, זה ביטול תורה". והסביר רבינו שליט"א מדוע זה ביטול תורה: "גם במיטה אני לומד כל הזמן, חשבתי שאני אסיים את הש"ס, עכשיו אני רואה שאני לא מצליח"

תיאורים מרטיטים מכלי ראשון על שקיעותו בתורה של מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א מאת: הגאון ר' גדליה הוניגסברג שליט"א רב קהילת 'שונה הלכות' בני ברק

שליט"א, חשבתי שמן הראוי לייחד את המאמר על נושא יראת שמים. הרה"ג רבי אברהם ישעיהו אפשטיין שליט"א ונכדו הרה"ג ר' יעקב ישראל קניבסקי שליט"א, אמרו לי שכמה פעמים אנשים באו לרבינו שליט"א וביקשו ברכה על יראת שמים ואמרו להם: "זה גם אני צריך". בנו, הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, סיפר לי כמה דברים נפלאים שאוזן טרם שמעתם: השבוע היה כאן דבר נפלא. רבינו שליט"א במשך הלילות כשישן,

בליל שבת - פר' וישלח בשעה אחת בלילה, התעורר מרן רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א ואמר להבה"ח ישראל אוהיון, ששהה בביתו, "אני רוצה לקום ללמוד, זה ביטול תורה". והסביר רבינו שליט"א מדוע זה ביטול תורה: "גם במיטה אני לומד כל הזמן, חשבתי שאני אסיים את הש"ס, עכשיו ואני רואה שאני לא מצליח". ציטוט נורא, מהמקור, אלו היו מילות קדשו של רבינו שליט"א. לאחר מכן, מרן שליט"א הניח עליו את ידו בחיבה ואמר לו: "תבקש מהקב"ה שיהיה לך יראת שמים כי אם יש יראת שמים הכל טוב". ואכן, רבים שואלים את רבינו שליט"א בקבלות קהל כיצד להגיע ליראת שמים ורבינו שליט"א אומר, "על ידי תפילה". במאמר המוסגר, ישנו את הסיפור הידוע ממרן הסטייפלער זיע"א, שאמר למישהו, "עד היום אני מתפלל על חיים שלי שתהיה לו יראת שמים", וזאת כאשר יבלחט"א רבינו שליט"א כבר היה בן 52 ואורו זרח בעולם כולו. הסתכלתי בספרו של רבינו שליט"א 'שיח השדה', יש ארחות חיים להרא"ש שמביא מדרש אגדת בראשית ובו כתוב בזה הלשון: "אין לך דבר יותר חביב ממי שירא מהקב"ה".

אחרי מה שראיתי בליל שבת קודש עם המשפט הנפלא של רבינו

היה עולה לתורה ערך סיבוב בביהכ"נ בדרכו למקומו. במהלך הזמן שנהיה יותר קשה ערך את הסיבוב סביב לבימה. אנשים שישבו שם פינו מקומם לרבינו שליט"א שיוכל לעבור והתיישבו בחזרה. אירע פעם ויהודי תלמיד חכם שישב שם חש פגיעה כשהעירו לו לקום לרגע. רבינו שליט"א עבר כהרגלו ונראה היה שלא שם לב כלל למתרחש.

בשבת אחר הצהרים קרא רבינו שליט"א לבנו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א ואמר, אני רוצה שתבוא איתי למקום עכשיו. כבר לא היה לו קל לרבינו שליט"א ללכת מרחק רב ברגל, אך רבינו שליט"א טרח ללכת עד מקום מגוריו של אותו יהודי ת"ח, עלה לביתו, ביקש סליחתו ואמר שהדבר לא קשור אליו כלל. אותו ת"ח אמר מיד שברור שאין לו שום טענה ח"ו והחל מיד לדבר עם רבינו שליט"א בלימוד.

לאחר מכן אמר רבינו שליט"א לבנו: "יש אנשים ששומרים טינה בלב שנים רבות, אתה יודע על מי זה כתוב, בנביא בעמוס 'ועברתו שמרה נצח', אבל מאז שאני בחור בישיבה אין דבר כזה אצלי, גם אם היה איזה משהו באותו יום כבר הייתי הולך להגיד שאני מוחל, לא שמרתי את זה בכלל".

רבינו שליט"א מקיים את כל השולחן ערוך, אין סעיף קטן אחד שאינו מקיים עם יראת השמים המופלגת שלו. כיצד ניתן להסביר את הרוע השורה עליו כשהוא אף מרגיע את כולם. חז"ל מביאים משל נפלא שכאשר אדם רואה זאב הפחד שאוחזו כה גדול שהוא מבליע את הפחדים הקטנים. רבינו שליט"א מזכיר תמיד את החז"ל הזה, את הפחד הגדול מהקב"ה שהחסיד חובת הלבבות היה אומר שמעביר את הפחד מדברים אחרים. הפחד הגדול מהקב"ה מביא לכך שאין לו פחד מדברים אחרים. אני יכול להעיד שראיתי כמה פעמים אנשים שבאים לרבינו שליט"א על פחדים שונים, היה פעם חתן שאמר שמפחד להתחתן. אמר לו רבינו שליט"א, "ממצוות אתה פוחד? מעבירה צריך לפחד". המושג פחד צריך להיות רק מחטאים, כפי שרבינו שליט"א כתב בספרו "ארחות יושר" בפרק פחד: כתוב בפסוק "פחדו בציון חטאים", פחד צריך להיות מעבירות בלבד.

(במה' 118)

ואני יכול להעיד שגם במנוחת היום, שמעתי אותו אומר: "עכשיו סיימתי ביכורים". כעבור זמן קצר של מנוחה שמעתי לפתע שאומר: "עכשיו אני אוהז במסכת פלוני", וכך מדי פעם חולף על פני המסכתות ואומר את המסכתות שסיים עתה והיכן אוהז. ביום חמישי בשבוע שעבר, כשהגיע בנו הגאון רבי אברהם ישעיהו שליט"א, אמר לו רבינו שליט"א: "היום ב"ה הצלחתי לסיים את הש"ס".

הכל מדובר בזמנים של בני ובני, מלבד סדרי לימודיו וחובותיו הקבועים במשך כל היום והלילה. הוסיף רבינו שליט"א ואמר: "אני רוצה לסיים את הש"ס לפחות אלף פעמים".

הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, שאל את אביו: "אבא, תסביר לי מה זה אלף פעם". אמר לו רבינו שליט"א משפט מבהיל: "אני יודע שיום אחד יגיע היום ויעשו לי את המבחן, כדי שאוכל לעמוד במבחן ביום שזה יגיע, אני כל הזמן חוזר וחוזר כדי שלא אשכח". פחד פחדים!

אמר לי הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, עכשיו אגלה לך משהו שעד היום לא גילית:

בשנים האחרונות רבינו הרגיש שהזקנה גוברת עליו ואמר לי: "אני מרגיש שבבלי יש לי גירסא דינקותא, למדתי טוב את הש"ס מאז שאני צעיר מאוד מאוד ב"ה ואני חוזר וזוכר. בירושלמי שחסר לי בגירסא דינקותא, לא כמו הבבלי, כמה שאני חוזר אני מרגיש שאני לא מספיק זוכר. אני רוצה לקבוע אתך חברותא בירושלמי".

וכך מידי לילה הסתגר רבינו שליט"א בחדר לימודו עם בנו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א ולמדו ירושלמי כסדר כשעה ומחצה, בלא קשר לשאר לימודיו הרבים הקבועים. רבינו שליט"א היה קורא ומסביר את הירושלמי, לראות שבאמת זוכר.

"עד שאבא לא עבר על כל הירושלמי וראה שזוכר הכל ומסביר הכל כמו שצריך, לא נרגע. רק כשסיים נרגע וגם אז אמר לי, 'אני פוחד מהיום שיהיה מבחן ואני רוצה לזכור'".

עוד סיפר הגאון רבי יצחק שאול שליט"א: כבר לפני שנים רבות, ותיקי המתפללים בביהמ"ד לדרמן זוכרים, לאחר שרבינו שליט"א

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

המוקד לבני הישיבות מיסודו של איגוד אבותינו
הישיבה

זכה אבי מורי שליט"א, ואני נטפלתי עמו לעושי מצווה, לסדר את ספרי רבי אהרן לייב זצ"ל ולהביאם לדפוס. קשה לתאר במילים, ושבעתיים בכתב, רגשות קודש עזים, ברגעים כה נעלים של הבאת ספר חדש אל הקודש פנימה, אך לתועלת הרבים ובזכותם, לא נרפה ידינו וננסה בכל זאת לכתוב מה שעולה בזיכרון...

הרב ישראל ליוש בחוויות אישיות מהקודש פנימה

כותב הטור הרב ישראל ליוש יחד עם אביו אצל מרן ראש הישיבה

בגן עדן, ארקוד משמחה... " וחזר ע"ז כמה פעמים. פעם רצה לעשות טובה עם סייד שדר בשכנותם, וקראו לו שיסייד את ההול. אח"כ פרצה אש ממנורת הנפט והקיר התלכלך מהפיח, אמר רבי אהרן לייב שזה קרה בגלל שצבעו את הקיר... נכדו הגר"ג הוניגסברג שליט"א מספר בספרו 'צדיק כתמר יפרח': בבית רבי אהרן לייב, היו מתייחסים לכל נושא ה'אכילה' כמו שאר צרכי הגוף ההכרחיים. מעולם ענין ה'אכילה' לא היה נושא בבית, עד כדי כך שבנו הגאון רבי שרגא שליט"א מספר שאחר נישואיו הזמינה אותו חמותו אחר תפילת שחרית בשבת, שיעלה לביתה לשמוע קידוש ולאכול קוגל, והדבר היה נראה לו מוזר, ולא הבין איך יתכן שקוראים לו לאכול קוגל...? וכשחזר רבי אהרן לייב מהישיבה, ומאיזו סיבה שהיא לא היה מוכן האוכל על השולחן, לא שאל מאומה בענין זה והתיישב תיכף ללמוד. הרבנית ע"ה אמרה, ואף רבי אהרן לייב התבטא פעם כך, שיותר קל לו לצום מלאכול...! מאכלו הדל שכבר אכל, היה פשוט ביותר, והקפיד מאוד שלא ימתיקו אותו בדבש או בסוכר, וכמה פעמים התבטא שיש ענייני חיבוט הקבר למי שהיה לו תאוות אכילה, אבל כשאוכלים מאכל שאין בו הנאה, נפטרים מזה... וכשאחד מנכדיו ססעד עמו פעם בליל שבת, ניסה לשכנעו

ביום כ"ד בכסליו חל יום היא"צ של מרן הגאון הגדול רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל ראש ישיבות 'ארחות תורה' ובעל ה'אילת השחר'.

רבי אהרן לייב נולד בשנת תרע"ה להוריו הר"ר נח צבי ומרת גיטל, שהתגוררו בשכונת לרב העיר 'בריסק' הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל.

בשנת תש"ה עלה לארץ ישראל, בתחילה התיישב בפתח תקווה, ולמד חברותא עם הגאון רבי חיים שאול קרליץ זצ"ל בבית המדרש לתורת ארץ ישראל. לאחמ"כ נתמנה, עפ"י הוראת מרן ה'חזון איש' זי"ע, לראש ישיבת 'חפץ חיים' בכפר סבא.

בשנת תשט"ו מונה על ידי הרב מפוניבז', הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל לראש הישיבה לצעירים, ובשנת תשכ"ה מונה במקביל לראש הכולל.

בשנת תשל"ח הקים את ישיבת 'גאון יעקב', ובשנת תשנ"ח ייסד את ישיבת 'ארחות תורה', ובשנת תשע"ד יזם את הקמת ישיבת 'תורה בתפארתה'.

בעשרות השנים האחרונות נשא על שכמו את משא עולם התורה, הן בהקמת רשתות כוללים לאברכים והן בהנהגת והכוונת עניני הציבור, בשבתו על כס נשיאות 'מועצת גדולי התורה'.

תורתו מודפסת בעשרות ספרי 'אילת השחר' על הש"ס ועל התורה, וספרי 'מלא פי תהילתך' על עניני מחשבה ומוסר.

נטמן בבית החיים בבני ברק, ועפ"י צוואתו לא נכתב על מצבתו כי אם שמו, שם אביו ותאריך הפטירה, ללא כל תארים נוספים.

מרן רבי אהרן לייב ההביל העולם הזה ותאוותיו בכל ליבו, יעידו ע"כ קירות ביתו והרהיטים שנבנו מקרשים ומארגזים שנמצאו ברחוב... אין מילה בסולם ה'פשטות' שיכולה לתאר זאת.

לא פעם הציעו לו לסייד את קירות ביתו, הוא סירב ואמר: "מה זה יוסיף לי לעולם הבא...?"

פעם סיפרו לו שאישיות חשובה בממשלה השתומם מביתו העלוב, אחר שביקר אצלו, אמר: "זה עלוב...? אם יגידו לי שיש לי כזו דירה

ברכות מלב שמח

ידענו לנצל את הרגעים הקדושים הללו לבקשת ברכה. מתוך שמחה של מצוה, הוא בירך את כל החפץ, בברכות חמות יוצאות דופן, מלב שמח ואוהב, מלב מאושר ונלהב על שזכה לזכות את הרבים בלימוד תורה, פיו היה שופע ברכות לא רגילות לכל המתאספים שהגישו את ידם, וביקשו ברכה לכל צרכיהם ולכל אשר על ליבם.

פעם הבאנו לפניו ספר 'מלא פי תהילתך' חדש, וראש הישיבה לא כל כך חש בטוב באותה עת, ולמרות השמחה מהוצאת הספר, הוא מיעט בדברים עקב חולשתו. אבי שליט"א אמר לראש ישיבה שדוד המלך אומר בתהילים 'מלא פי תהילתך...' והפסוק הבא אחריו הוא 'אל תשליכנו לעת זקנה...' אורו עיני מרן ראש הישיבה זצוק"ל, וכשחיוך על שפתיו ענה: "אמן!"

'ווען קומט עהר...?'

השמחה ביום שהיה אמור להגיע ספר חדש, כבר ניכרה על פניו משעות הבוקר, בני ביתו ספרו לנו שפעמים רבות ביום כזה הוא היה שואל כבר מהבוקר 'ווען קומט הער?' [מתי הוא בא?] (המדפיס). מלבד השמחה שריגשה את לבו השלו בדרך כלל, הוא אף בירר מבעוד מועד כמה כסף צריך לשלם למדפיס, הרי 'ביומו תתן שכרו', והוא לא ישהה אף אגורה אחת ליום המחרת, ולכן הקפיד להכין את הכסף מראש.

מה עם ה-150 ש"ח למוביל?

נוהג היה מרן רבי אהרן לייב לכתוב על כל ספר חדש, את התאריך בו הגיע הספר, ולהוסיף את המילים 'הגיעו הספרים', אך מעולם לא עשה כן לפני ששילם את כל הכסף, ונכח לראות שאנחנו סופרים את הכסף ואכן לא חסר כלום.

באחת הפעמים כאשר נאמן ביתו הרה"ג איסר שוב שליט"א התקשר בשליחותו לברר כמה כסף צריך להכין, אמרנו לו את הסכום, והערנו שהסכום אינו סופי כי יש עוד 150 ש"ח עבור ההובלה, שעדיין לא ברור מי אמור לישא בהוצאותיה, הכורך או בעל הספר.

כאשר הגענו לבית מרן ראש הישיבה זצוק"ל, הוא מיהר לברר את הסכום ולהגיש את הכסף, ומיד שאל: "זה עם ה-150 ש"ח של ההובלה?" אנחנו שכחנו בכלל מהסכום הפעוט הזה, אבל הוא לא שוכח, למרות התרגשותו מעצם הדפסת הספר, השאלה הראשונה שנשאלה: "מה עם ה-150 ש"ח?", 'ביומו תתן שכרו' יותר חשוב מהכל.

'ניין איך בין נישט קין מחמיר!'

באחת הפעמים, כפי שכבר הונהג, הובא אל השולחן יין לשתיית 'לחיים' לכבוד הספר החדש, מזוג יין למרן ראש הישיבה זצוק"ל, ואז הוא אמר או בירר: "היום זה בין המצרים, לא...?" נכדו הרה"ג דוד שפירא שליט"א ענה בשאלה: "וכי אסור לשתות יין בבין המצרים?" ראש הישיבה סיכם לעצמו את ההלכה שדוקא בתשעת הימים אסור לשתות יין, אבל היום אין איסור, אך בכל זאת לא שתה.

שיאכל עוד, לבריאותו, אמר: "מה אתה רוצה שיהיה לתולעים מה לאכול...!?"

ה'עולם הבא' היה תמיד לנגד עיניו, פעם אמרה לו הרבנית ע"ה שרוצה להוסיף במטבח חתיכת שיש, אמר לה: "תדעי לך! כל דבר שתעשי פה בעולם הזה, זה יוריד לנו מהעולם הבא...".

פעם כשישב בסעודת שבת במקומו, מול ארון הספרים, הרים את ידיו ואמר: "מה יהיה שם בעולם האמת...? הנה יש לי כמה שסי"ם, רמב"ם, טור ושו"ע, מה נענה להם ע"כ שביישנו אותם ולא למדנו בהם כדבעי...?"

סדרת ספריו על התורה ועל השי"ס, במוסר ובמחשבה, מלבד עדותם על גאונותו העצומה בכל חלקי התורה, היו הם עבורו זיכוי הרבים והרבצת תורה, על ידם הוא השפיע תורה לכל דורש וזיכה את הלומדים בתורתו המופלאה.

זכה אבי מורי שליט"א, ואני נטפתי עמו לעושי מצווה, לסדר את ספרי רבי אהרן לייב זצ"ל ולהביאם לדפוס.

קשה לתאר במילים, ושבעתיים בכתב, רגשות קודש עזים, ברגעים כה נעלים של הבאת ספר חדש אל הקודש פנימה, אך לתועלת הרבים ובזכותם, לא נרפה ידינו וננסה בכל זאת לכתוב מה שעולה בזיכרון...

זכינו לחזות בפני המלאך, מרן ראש הישיבה זצוק"ל, ברגעים רבים, בשיחות על עניינים פרטיים, בשיחות התיעצות על ענייני הכלל, במבחני תלמידים, בכינוסי ענק ובאירועים שונים, אבל את פניו הלוהטות משמחה ברגעי ההוד, כאשר הובא לידו ספר חדש מחידושי תורתו, אי אפשר לשכוח.

פניו האירו כפני חמה, וחיוך של אושר נשפך על שפתיו, הוא אחז בספר בהתרגשות והפך דף אחרי דף, כאילו היה תינוק חדש שזה עתה בא לעולם.

'שמחה' היא רגש שקשה לתארו במילים, אבל השמחה הזו - גם בעיני בשר גשמיות כשלנו - נראתה כשמחה של קדושה, שמחה כי הנה תורתו מופצת ברבים, והוא זוכה להגדיל תורה ולהאדירה.

באחת ההזדמנויות אמר אאמו"ר לראש הישיבה, שזיכוי הרבים בהדפסת ספרים הוא לאין ערוך, שהרי גם כשהמחבר ישן תורתו מופצת, ופניו קרנו מאושר...

יין של שמחה

על עוצמת השמחה והאושר, נוכל ללמוד ממנהג שהפך למנהג של קבע כאשר באו ספרים חדשים. באחת הפעמים כשנהרה של שמחה נסוכה על פניו של מרן ראש הישיבה זצ"ל, הציע בזהירות תלמידו הרה"ג יצחק שרייבר שליט"א שנשתה 'לחיים' לרגל הוצאת הספר, ולתדהמת כל בני ביתו, ראש הישיבה הסכים לשתות יין, ולברך ולהתברך בברכת 'לחיים', על אף שידוע כי החמיר על עצמו שלא לשתות יין כלל בימות החול, מלבד ראש חודש או פעמים בסעודת מצוה.

בערב מתקשר אלי הרה"ג איסר שוב שליט"א ושואל אותי: "כבר יצאת מב"ב?" עניתי לו שכבר יצאתי, והתנצלתי שלא באתי לקחת את הכסף, כי הבנתי שהיו אמורים להתקשר אלי כשהכסף יהיה מוכן, "זה בסדר גמור, טוב שכבר יצאת" - ענה לי הרה"ג איסר, והסביר לי שהראש ישיבה אמור לצאת עכשיו לירושלים ובפתח הדלת נזכר שעדיין לא שילמו את ה-7,000 ש, ואינו רוצה לצאת מהבית עד שיבואו לקבל את הכסף, ורק אחרי ששמע שבלאו הכי אינני יכול לבוא, הסכים לצאת לירושלים, אבל לא לפני שהבטחתי שאבוא למחרת בצהריים לקבל את הכסף.

וכאן מגיע הסיפור לפסגתו: למחרת כאשר הגעתי לקחת את הכסף, שאלתי: "להיכן באמת נעלמו ה-7,000 ש? הרי הראש ישיבה אמר שהוא הכין מעטפה עם כל הסכום?". הם סיפרו שהתברר שבטעות השתמשו עם חלק מהכסף לצורך אחר, וכשהוחזר הכסף הוא הוכנס בטעות למעטפה של הצדקה, אינני זוכר אם סיפרו שהכסף הוחזר לשם ע"י הראש ישיבה או ע"י מי מבני הבית, מכל מקום גם אחרי שהובהר לראש הישיבה שהכסף נמצא במעטפה של הצדקה, ובודאי אינו שייך לצדקה, הוא לא הסכים להוציא משם את הכסף, הוא חשש אולי אינו זוכר טוב ובאמת הכסף הזה כן שייך לצדקה, וכל הניסיונות לשכנע אותו שיש רגליים לדבר, שהכסף הזה שייך לו ולא של הצדקה, לא הועילו, גם כשטענו לפניו שלא היה אמור להיות בצדקה כל כך הרבה כסף, הוא לא הסכים לשמוע ולהוציא את הכסף מהצדקה.

הרה"ג דוד המשיך לברר: "דער ראש ישיבה איז א'מחמיר', עהר טרינק נישט, אבער אונז קענען טרינקען?" - [הראש ישיבה הוא 'מחמיר', הוא לא שותה, אבל אנחנו יכולים לשתות?] ושוב ראש הישיבה שתק. אנחנו כנראה הבנו שמותר לנו לשתות ואכן כך עשינו, בירכנו ושתינו, מיד לקח הראש הישיבה את היין שמזוגו לפניו ואמר: "ניין! איך בין נישט קין מחמיר!" [לא, אני לא מחמיר!], בירך 'בורא פרי הגפן' ושתה.

לאחר מכן אמר לנו אחד מבני ביתו, שברור לו שהראש ישיבה אכן מחמיר לא לשתות יין בימי בין המצרים, שהרי מובאת שיטה כזו בשולחן ערוך, והוא הרי מחמיר כל שיטה יחידאה, אבל כיון שדבריו הובנו כאילו הוא המיוחד, ומחמיר על עצמו ואינו שותה, אבל לנו - הפחות חשובים, הוא מתיר לשתות, הוא ויתר על הנהגת החומרה הזו ושתה, העיקר שלא יראה כאילו הוא בדרגה גבוהה מכולם.

נקיות מופלאה בכספי צדקה

כדרכו בקודש ביקשנו ראש הישיבה שאספור את הכסף, האם אכן יש שם 15,000 ש"ח כפי שחייב, ספרנו והנה היה חסר 7,000 ש"ח, כאשר שמע על כך ראש הישיבה תמה: "אתם בטוחים...? הרי הכנתי 15,000 ש"ח..."

לאחר שספרנו שוב ונוכחנו שאכן חסר כסף, הוא הצטער מאוד: "מה יהיה אתם הרי נוסעים לירושלים?" כאמור הוא מאוד הקפיד לשלם את כל הכסף בו ביום, ורק לאחר שאמרנו לו שאני נשאר בבני ברק ויוכל לבוא בערב לקבל את הכסף, הוא נרגע.

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום
מוקד 'גישמאק'

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

נטלתי את הכוס הריקה והבחנתי, כי לתחתית הכוס דבוקה פרוסת לימון מעופשת, התברר, כי בחושך ששרר בבית החולים לא יכולתי להבחין כי הכוס איננה נקיה. הבנתי כי זהו הגורם לטעם המוזר שטעמתי בקפה, נחרדתי למחשבה, כי סבי מרן הגרי"ש אלישיב, נאלץ לגמוע את כוס המרורים עד תומה. רצתי בבהלה אל חדרו, ומיד פתחתי בהתנצלות ובבקשת מחילה

על שקיעותו בתורה של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

הרב אשר קרלינסקי מספר: הפעם הראשונה בה הגעתי לשמש את מרן בעת לילה, היתה בשבת קודש. רבניו עסק בלימוד מסכת שבת, בדף ע"ז ע"ב העוסק בענייני אגדה. ואני התיישבתי בסמוך כשגמרא בידי, ועם מעט הידע שלי בשפת היידיש ניסיתי לעקוב אחר תלמודו.

בשעה חמש וחמישים דקות בדיוק הייתי אמור, על פי הוראת הרופא, להגיש לרבניו את כוס הקפה. כדי לעשות את מלאכתי נאמנה, נעמדתי לידו בשעה רבע לשש, כדי שאוכל לשואלו האם ברצונו לשתות ולהספיק להכין את כוס הקפה בשעה היעודה.

ניגשתי אל רבנו, אחוז סילודין, וראיתי כיצד הוא דבוק לגמרא שלפניו, כשהוא והסוגיא הופכים למהות אחת. הרגשתי שאינני מסוגל לנתקו מתלמודו. עמדתי כפוף, ממתין לרגע של הפוגה קלה שבושש מלהגיע. באותה העת לא השכלתי להבין, שאצל רבניו שכולו תורה אין רגעים שכאלו, ואם לא אפנה אליו עתה אצטרך להמתין עד עלות הבוקר.

כך חיכיתי, חיכיתי וחיכיתי, בעוד הזמן חולף ומחוגי השעון ממשיכים להתקדם ללא הרף. כאשר השעון הורה על השעה שש ועשרים דקות, לאחר שלושים וחמש דקות של עמידה כפופה, חש רבניו לפתע בדמות הרכונה לידו והבין כי השעה התאחרה. חשתי באי נעימות והתחלתי לתרץ את עצמי ולומר, שרק באתי לשאול,

מנהגו של רבינו היה לקום ממשכבו בעוד ליל ולהגות בתלמודו עד עלות הבוקר.

בשעה שתיים בלילה היה קם ממשכבו, כדוד המלך הקם לעבודת בוראו בעצם הלילה.

תיכף לאחר קומו היו מגישים לפניו כוס קפה כדי לנסוך חיים בגופו הרפה לקראת לימוד התורה הקדושה. במקרה שאיחרו להגיש לו את כוס הקפה, לה כה נזקק בעבור אישוש כוחותיו החלולים, היה פותח בלימודו, ואז לא היתה כל דרך להפסיקו מתורתו לגימט הקפה. שהרי איזה צורך שבעולם יכול להיות כה כבד משקל שבגיני ראוי להסיח את הדעת מן התורה הקדושה.

באחד הלילות התמהמה נכד רבינו בשניות ספורות בהגשת הקפה, ועד שנעמד ליד סבו והכוס בידי, היה רבינו ישוב על מקומו אל מול הגמרא, מפזם בהנעמת מלל את תיבותיה הקדושות. באותה תקופה היה רבינו כבר קרוב למאה, ונכדו הוזהר מפורשות לעמוד על המשמר ולהגיש לסבו את כוס הקפה בשעה היעודה, תיכף לאחר קומו, כדי לחזק את רמת החומרים בדמו, לבל ייחלש יתר על המידה.

הנכד עמד בחרדה בסמוך לשולחנו של מרן, כשהוא תוהה אולי יעלה בידו לפייסו ולתחוב את כוס הקפה לידי בין 'דיבור המתחיל' אחד ברש"י למשנהו. אך מרן כבר שקע בעולם משלו, עולם שבו כל חמדות תבל נעדרות חשיבות, ואם כן, איזו חשיבה יכולה להיות לכוס משקה עכור הנדמית כאין.

הרגעים חלפו והתארכו, ובעוד רבינו מונח ראשו ורובו בעיצומה של סוגיא ומבאר את מהלכיה אחד לאחד, התקררה כוס הקפה, והנכד הנבוך פנה פעם נוספת למטבח כדי להכין בשנית את כוס הקפה החם לה סבו כה נזקק.

לאחר שסיים את מלאכתו, נעמד הנכד שוב בסמוך, מנסה להושיט למרן את הכוס בין דבור המתחיל למשנהו, אך עיניו נתקלו במבטו של זקנו, התמה מפני מה מנסים להסיח דעתו מלימודו ולגזול ממנו את נשמת אפו ועצם חיותו. הנכד, שלא ידע את נפשו, חדל מנסיונותיו, ושתייית כוס הקפה נדחתה בחמש שעות, לעת בה שב מרן מתפילת שחרית.

אך רבנו שחש במבוכתי, הפיס את דעתי ואמר לי בניגון מחויך: "אה, אזוי פרעגסטע" ... כך אתה שואל...

נכד רבינו, הרב אריה אלישיב, מספר: היה זה בשבת הראשונה בה שימשתי את רבינו בגפי.

סבי שהה אז בבית החולים, ואני נשארתי עימו כדי לשמשו ולדאוג לכל צרכיו. בערב שבת הדריכה אותי דודתי, הרבנית לאה אויערבך ע"ה, כיצד נהוג להכין את הקפה ה'שבת' עבור סבא בעת קומו משנתו הקצרה לקראת תלמודו הקבוע לאחר חצות ליל שבת.

הקפה, שהוכן בשבת עבור סבי, היה שונה מהקפה של ימות החול ודרש הכנה מוקדמת מבעוד יום. ביום שישי היו מוספים מים לקפה תורכי, מרתיחים את התערובת ומאדים אותה לחלוטין עד שהתייבשה. כמו כן את החלב היו מרתיחים מבעוד יום ומשמרים בצנצנת מיוחדת עבור שבת קודש.

המתנתי בדריכות, ובשעה היעודה, בעוד החושך מאפיל על המקום, מזגתי את כוס הקפה בדקדוק רב, כפי שהדריכה אותי דודתי הרבנית אויערבך ע"ה. קודם שהגשתי לפני סבי את כוס הקפה ביקשתי לוודא, כי הקפה אכן ראוי לשתייה, ולשם כך מזגתי מעט מן המשקה לכוס אחרת וטעמתי מעט כדי להיווכח כי טעמו ערב.

עד אותו היום לא הייתי מהמבינים בטעמו של קפה, אך טעמו המר והחמצמץ של הנוזל, שניגר על לשוני, היה כה מבחיל, עד שתהיתי כיצד ניתן לשתות משקה שכזה. בליבי עלה החשש שמא דרך הכנת הקפה הנכונה נשמטה מזיכרוני, ועקב כך לא הכנתי את הקפה כראוי. שפכתי את המשקה וחזרתי על התהליך בשנית, כשאני מקפיד לעשות הכל על פי הדרכותיה המפורטות של דודתי. כאשר המשקה היה מוכן, חזרתי על מנהגי ומזגתי מעט לכוס אחרת כדי לוודא כי הפעם מלאכתי צלחה בידי, ברם טעמו המר של המשקה הקהה את לשוני בשנית.

באין ברירה אחרת הסקתי, כי זהו טעמו של הקפה, וככל הנראה מי שרגיל בשתייתו מחבב את הטעם המר הזה, בניגוד אלי שאינני נמנה על המבינים בקפה.

בדחילו ורחימו הגשתי בפעם הראשונה את כוס הקפה לידי זקני הקדוש. רבינו נטל את הכוס לידו,

בירך בהתלהבות ושתה את הכוס מרישא ועד גמירא. כשסיים לשתות אמר לי כשחיוך רחב נסוך על שפתי: "א' קאווע, א' קאווע", כשהוא מודה לי על טרחתי. סבי בירך ברכת 'בורא נפשות', פתח את הגמרא הקטנה שהבאתי לו למיטתו ושקע בלימוד.

נטלתי את הכוס הריקה ופניתי למטבח כדי לשטפה. תוך כדי כך הבחני לפתע, כי לתחתית הכוס דבוקה פרוסת לימון מעופשת, אשר מראהו לבדו עורר בי תחושת סלידה. התברר אפוא, כי בחושך ששרר בבית החולים לא יכולתי להבחין כי הכוס איננה נקיה. הבנתי מיד כי זהו הגורם לטעם המוזר שטעמתי בקפה, ונחרדתי למחשבה, כי סבי נאלץ לגמוע את כוס המרורים עד תומה. רצתי בבהלה אל חדרו, המתנתי מעט עד שירים את ראשו מן הגמרא ומיד פתחתי בהתנצלות ובבקשת מחילה.

סבא הביט בי במבטו האבהי, כשאינו מבין מה אני סח: "על איזה לימון אתה מדבר? הקפה היה מצוין!" השיב לעומתי והמשיך בתלמודו.

כך היה נראה השימוש הראשון שלי במחיצתו של סבא.

בין שמיעה לשמיעה

באחד הימים נערכו שיפוצים בבית סמוך בקול רעש גדול. הלמות הפטישים וקול המקדחות החוצבות ניסרו בחלל בית מרן והטרידו את מנוחת יושביו. בני הבית, שחששו כי הרעש האדיר מפריע את רבנו מתלמודו, פנו אליו ושאלו האם לבקש מהבנאים לחדול

המשך בעמוד 26

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל: 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

כאשר חזרתי פעם מהשיעור, הבחין נהג המכונית שבה נסעתי, אדם הנוסע מאחורינו מבקש לעקוף, כאשר הצליח בעקיפתו - אותת לנו בידי שני עצור בצד הדרך. האיש יצא מהמכונית, התנשם והתנשף בכבדות, מה מתברר? בשעות הבוקר נודע לו שזכה בפרס הגדול של מפעל הפיס בסכום של מליון וחצי שקלים, וברצונו להפריש מיד את כל מעשר הכספים

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: מעשה מופלא התרחש בכולל אברכים, עם הרבה מוסר השכל בענין האמונה התמימה בבורא עולם

הסיבה שהגאון זצ"ל הושיב את בן הרופא לצידי היתה מפני שעכשיו הבן העני גורם לקידוש שם שמים בעצם העובדה שאנשים רואים אותו ונוזכרים מי הוא ומי היה אביו, ומה היו דברו, ועל ידי כך לומדים את הלקח הנ"ל.

מעשה מופלא התרחש בכולל אברכים, עם הרבה מוסר השכל בצידי בענין האמונה התמימה בבורא עולם.

אחד האברכים בכולל ההוא, התברך במשפחה מרובת ילדים, עד שדירתו הקטנה בת שני החדרים כבר לא הספיקה להכיל את בני המשפחה. בגבור עליו המצוקה, ניגש האברך אל ראש הכולל, ושאל בעצתו.

ראש הכולל הביע דעתו שהעצה היחידה שבכוחה לסייע לו, היא שיסע לכותל המערבי, וישפוך שם שיח ותחינה לפני השי"ת שישלח לו את ישועתו.

עשה האברך כדבריו, נסע לכותל, עמד שם במשך שעה ארוכה בבכיות ובתחנונים, ו'הרעיש את השמים' בתפילתו.

לפתע הוא מרגיש שמאן דהוא מקיש על גבו. הוא מסתובב אחורנית ופניו שטופות הדמעה נתקלות ביהודי, והוא שואל במבע פנים רחימאי: "מה אני יכול לעזור לך..."

האברך שטח את צרתו בענין הדירה הקטנה שאינה מספיקה להכיל את המשפחה הגדולה. והנה הלא יאמן מתרחש למול עיניו המשתאות

בני אדם שלא זכו להיות מבאי בית ה' ולטעום טעמה של תורה, באים מדי פעם אל לומדי התורה בטענה "כיצד תתפרנסו.... הרי אי אפשר להתפרנס רק מלימוד תורה". כדאי לשמוע את הסיפור הבא כדי להבין את הטעות הגדולה שבדבריהם ולידע מה להשיב לאותם אנשים.

הגאון בעל ה"מחנה חיים" זצ"ל רבי חיים סופר זוסמן, מגאוני המפורסמים של יהדות הונגריה, היה רגיל לקרב יהודים אומללים שפגעה בהם יד ה' ולהכניסם לביתו. פעם, בעת דרשה שנשא לפני אלפי יהודים, האיר את פניו באופן מיוחד לאחד העניים שהיו בבית הכנסת, שהיה נראה באמת כעני ואביון, והושיבו לצידי בעת הדרשה. הדבר היה לפלא בעיני הקהל הרב שהצטופף בבית הכנסת, כי למרות שהיה הגאון מורגל, כאמור, בכגון דא, מעולם לא הושיב עניים ליד כסאו בעת הדרשה. לאחר שסיים נגשו חשובי הקהל לשאול על מהותו של עני זה, ועל מה ולמה זכה למידה מרובה של כבוד?

סיפר להם ה"מחנה חיים" דברים כהווייתם:

בבודפשט היה רופא יהודי מפורסם שרבים מתושבי העיר נזקקו לשרותיו ולטיפוליו. יום אחד, סיפר הגאון זצ"ל, הגיע רופא זה לאבי ולאמי ושאל אותם מה יצא מילדיהם, הרי כולם לומדים תורה יומם ולילה, ואיך יוכלו לפרנס את משפחותיהם...

ההורים השיבו שבתורה נאמר: "ושננתם לבניך" וגם "וקשרתם לאות על ירך", וכשם שאף אחד לא ישאל מה יצא מה"קשרתם", כי יודע הוא שזו היא מצוה שיש לעשותה גם בלי שתצא מכך הנאה גשמית, כך גם במצוות "ושננתם".

וזאת למודעי שכל ארבעת ילדיה של אותה אמה היו אבות בית דין ומרביצי תורה מפורסמים כשה"מחנה חיים" היה הגדול מכולם, ולדרשותיו הגיעו אלפים.

אתם יודעים מי הוא העני שהושבתי לצידי בעת הדרשה? - אמר ה"מחנה חיים". הוא בנו של אותו רופא שהגיע להורי עם השאלה הנ"ל. הקב"ה הוכיח לו שחור על גבי לבן שהצדיק אינו נעזב, ומזונותיו של מי שלומד תורה מובטחים לו, ודווקא אותו רופא שלכאורה התפרנס בשופי, והיה באפשרותו להעביר ירושה גדולה לבניו, הנה צאצאיו עניים מרודים ומבקשים לחם על הפתחים.

איש בדינו של ילד המשלשל בשבת שמותר לבשל לו אורז, אבל מי שבוטח בהשי"ת, אין מזניחין אותו, ומוותר לו להכנס לקצת-סכנה, ולא לבשל את האורז, ולסמוך על הקב"ה.

"אין ספק שהגר"י צדקה השתייך לחבורת הבוטחים בהשי"ת בכל לבבם ובכל נפשם, ולכן מותר היה לו לסמוך על הנס, כמו שאכן ארע", אמר הגר"ח קניבסקי.

מהמעשה הבא נראה כיצד דואג הקב"ה לצדיקים עושי רצונו ואינו עוזב אותם לעולם:

כאשר חזרתי פעם מהשיעור בבית הכנסת 'דברי שיר', הבחין נהג המכונית שבה נסעתי, אדם הנוסע מאחורינו מבקש לעקוף, הוא הבהב נמרצות, וניכר היה שהוא רוצה לשוחח איתי בענין דחוף. כאשר הצליח בעקיפתו - אותת לנו בידיו שנעצור בצד הדרך.

האיש יצא מהמכונית, התנשם והתנשף בכבודות, ועברו כמה דקות עד שנרגע ויכול היה יספר את סיפורו. מה מתברר? בשעות הבוקר נודע לו שזכה בפרס הגדול של מפעל הפיס בסכום של מליון וחצי שקלים, וברצונו להפריש מיד את כל מעשר הכספים, לפני שיתגבר עליו היצר... הוא ביקש להתייעץ איתי למי כדאי להפריש את הכסף. אשריכם ישראל.

הצעתי בפניו כמה כללים המגדירים את העדיפויות ההלכתיות בנתינת הכסף, החל באלמנות ויתומים, עבור דרך תלמידי חכמים היגיעים בורה וצריכים להשיא את ילדיהם, וכן הלאה. במהלך השיחה הועלה שמו של אברך פלוני, שילדיו הגיעו גם הם לפרק האיש מקדש, וביתו לא היתה פרוטה לפרטה, והזוכה החליט להעביר אליו את המעשר.

עוד באותו לילה התדפק היהודי שזכה במפעל הפיס אצל אותו אברך, ומסר לו צ'ק מכובד ביותר, שהיה בו כדי להקל את הדחקות הגדולה ששררה בביתו.

ואז נזכרתי בדבר פלא. רק בלילה הקודם שוחחתי עם אותו אברך בלימוד, וכשהוא שח בפני על דחקותו בענייני כספים, שמעתי ממנו דברים ברורים באמונה ובטחון. "אני סומך על אבי שבשמים, שלא ימנע ממני כל טוב ויספק כל צרכי", אמר לי האברך ההוא.

לאחר דיבורם כאלה הבינותי שהישועה כבר תרדוף אחריו. ידעתי שבסופו של דבר יושפע עליו שפע רב מן השמים, שהרי צנצנת המן קיימת עד היום וממתנה ללומדי התורה. המתנתני אף אני בציפיה כדי לראות מהיכן תגיע הישועה של האברך הלז והיא הגיעה הרבה יותר מהר מכפי שחשבתי.

בלילה הקודם הוא עוד היה אברך עני, והנה כעבור עשרים וארבע שעות מתדפק הצ'ק על דלתו של האברך שלא היה צריך אפילו לזוז מן הבית כדי לקבל אותו.. כיון שהגיע רגע-הישועה סבבו מן השמים שהזוכה בפיס ירוץ וירוך, יעקוף את הרכב שבו נסעתי, ויבקש שאפסוק לו במהירות למי לתרום את הכסף. הכל בבחינת 'וירצוהו מן הבור', שכאשר מגיע הרגע, הכסף לא ישתהה רגע נוסף. וכפי שאמר בפזמון 'איש חסיד היה', שאליהו הנביא אמר לחסיד 'באמת היום תתעשר'. (מתוך 'הגדה של פסח' - חישובי חמד)

של האברך; האיש הלא מוכר כך מתברר, הוא גביר גדול, ולשמע מצוקתו של האברך נפתח לבו לרווחה. בתוך זמן קצר הוא מסכם עם התלמיד חכם שהוא נותן לו את מלוא הכסף כדי לבנות חדר נוסף.

חזר התלמיד חכם אל הכולל שלו, שמח וטוב לב, וסיפר את הסיפור המופלא לראש הכולל ולרעיני האברכים, תוך שהוא מביע רגשי הודיה להשי"ת על כל החסד שגמל איתו.

אברך נוסף הלומד באותו כולל, בשמעו על הנס הגדול שהתרחש לחברו זה כאשר הגביר הקיש לפתע על בון, החליט גם הוא לנסוע לכותל המערבי ולהתפלל.

"אולי אזכה גם אני לדפיקות על הגב", אמר.

והנה באותו עומד ומתפלל בכותל, הוא מרגיש שמישהו מקיש על גבו. לבו נפעם מהתרגשות הנה-הנה מגיעה עת ישועתי, חשב.

הוא מסתובב אחורנית, ובמי הוא נפגש? - בעני הפשוט ידו לצדקה ופסוקו בפיו "צדקה תציל ממות"...

בשובו לכולל, סיפר את סיפורו לראש הכולל, בנימה של אכזבה גדולה. הגיב ראש הכולל ואמר: "אם ברצונך לדעת מדוע חברך זכה בתפילתו ואתה לא, דע לך שחברך תלה את בטחונו וכל תקוותו אך ורק בבוא עולם, ולכן זכה שהגביר דפק על גבו, ונתן לו את כל צרכיו, ואילו אתה תלית את בטחונך ב... מי שידפוק לך על הגב!"

המעשה דלהלן, שארע אצל הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, התרחש בירושלים, כאשר האירועים הבטחוניים סביב מלחמת תש"ח גרמו למצוקה כלכלית נוראה בעיר, עד שנוצר מצב שלמשפחות רבות ממש לא היה מה לאכול. התקופה הזו זכוה לי היטב, והמצב בירושלים היה אכן גרוע ביותר.

פעם לפני שבת, לא היה לרבניתי, אשתו של הגר"י צדקה שום מאכל על מנת להכין את סעודות השבת. בבית היה רק קצת אורז, אותו יחדה הרבנית למאכל עבור הילדים ביום ראשון.

אבל, כאשר שמע הגר"י צדקה שיש בבית אורז, הורה לאשתו להכין מהאורז הזה את מאכלי השבת, הרבנית הופתעה ושאלה את בעלה: "ומה יהיה עם מאכלי הילדים ביום ראשון? האם הנך רוצה לסמוך על הנס, ולחשוב שיפול לנו מאכל מן השמים?"

והגר"י צדקה השיב: "כן. אל תדאגי, יפול לנו מן השמים"...

בני המשפחה אכלו את האורז בשבת. וקיימו מצות עונג שבת, כשראש המשפחה נוסך בהם ביטחון בהשי"ת, ומבקש מהם לא לדאוג על המאכלים של ימי החול.

והנה, בשעות הבוקר המוקדמות של יום ראשון, ארע הנס. אורח מבגדד הגיע אל הגר"י צדקה, והביא איתו שק מלא בכל טוב, במאכלים טעימים וגם באורז.

שאלתי את גיסי מרן הגר"ח קניבסקי, האם אכן, מותר לנהוג כך, ולאכול בשבת את האורז, ובאשר למאכלים של ימי החול - לסמוך על הנס?

והשיב לי מרן שליט"א אמנם במקרה רגיל אסור לעשות כך, אבל במקרה של הגר"י צדקה, יש להמליץ על כך את מה שמוזבא בחזון

אבא עמד נדהם ונבוך. 'שמש' יבוא לקחתו? קשה היה לו לשאת זאת. אך כאשר כבר הגיע ה'שמש', בלית ברירה נלווה אליו. בדרך הרהר והתלבט, שאינו יכול להסכים שיהודי מבוגר, יבוא מידי בוקר ללוותו. אך מצד שני הרי אסור לבטל מנהג זה, שכך מבטאים בני העיירה את אהבתם לתורה. לכן החליט, שמהיום והלאה יקום הוא וימתין ליד ביתו של ה'שמש'. יקדים הוא ויתייצב ליד פתחו של ה'שמש' ויצעדו יחדיו לביהכ"נ

נועם שיח' עם הגאון רבי דוד פיינשטיין זצ"ל, ראש ישיבת 'תפארת ירושלים' וחבר מועצת גדולי התורה בארה"ב, בנו בכורו של מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל

הרב טוביה פריינד

'רב-דוד' - זה היה כינויו מעורר הכבוד שהעניקו לו יהודי ארה"ב בפשטות ללא תוארי כבוד - היה דמות מופלאה, משרידי דור דעה והדורות הקודמים שהטביע חותם עמוק בפסיקותיו ובהכרעותיו הברורות, גאון אדיר הבקי בכל מכמני התורה. ביהדות אמריקה הגדולה השם 'רב-דוד' היה מושג נערץ ל'גאון מופלא', 'פוסק'; 'ראש ישיבה' ול'מאן דאמר' בעולם התורה, בהיכלי 'ישיבה', בבתי הוראה ובבתי דין, מהלכות הקלות ועד החמורות התלויות בשערה.

עוד בחיי חיותו של אביו הגדול זי"ע, הועידו לפסוק הלכות ולשמש לפוסק ומורה הוראה לבית ישראל, האיר עיני חכמים בתורה ובהלכה, בפסק ובדיינות, וכך זכה להטביע חותם על עולם ההלכה ולהעמיד לגיונות של רבנים ומורי הוראה בכל ריכוזי היהדות הנאמנה בארה"ב, שקבלו ממנו את כוח ההכרעה, והיה למורה דרכם של מאות רבנים בכל קצווי תבל המכנהים פאר ברבנות בקהילות ישראל.

עם הסתלקות אביו זי"ע, הפך ביתו שבמנהטן, לתל תלפיות שפונים אליו, לדעת את חוקי האלוקים ואת משפטיו, תורתו ויראתו, חכמתו, תבונתו ועצתו היו למשיב נפש. 'כך פסק רב-דוד' - נשמע רבות בהיכלי הישיבות בארה"ב, שכן משנתו הטהורה הפכה לנכס צאן ברזל בעולם היהדות. כמעין המפכה מים זכים דובבות שפתותיו ומהדהדות בכל קצוות תבל. רבבות ההוגים בעמל ויגיעה בדברי תורת אביו בעל ה'אגרות משה', סברותיו, פסקיו והכרעותיו שהשאיר ברכה לדורות הבאים, באו לשאול ולהתייעץ עם בנו הגדול רבי דוד, לכוון לאמיתתה של תורה לדעת אביו הגאון זי"ע.

יחד עם זאת נתמנה לכהן פאר על מקומו של אביו זי"ע כ'ראש ישיבת תפארת ירושלים', לימד תורה לתלמידים בחריפות עצומה, פלפל בגמרות, העמיק בסברות הראשונים והאחרונים, הרביץ תורה בכל מכמניה לתלמידים רבים בהיקף ובהתמדה בל יתוארו.

הגאון רבי דוד זצ"ל, היה מקברניטי היהדות הנאמנה בארה"ב של אמריקה, מנהיג דגול מרבבה שהשפיע רבות על עיצוב דמותה

בעשרות השנים האחרונות. איש על העדה, שנשא על כתפו את משא העם. מקובל ונערץ על כל חלקי שבטי ישראל בארה"ב, כאחד מזקני גדולי הפוסקים שהאיר את העולם בתורה ובהלכה. הוא שהיה אוהבן של ישראל המיצר בצרתם ושמח בשמחתם, אשר ביתו היה פתוח לרווחה לכל עני ומדוכא. כשכל מגמת להגדיל תורה ולהאדירה בכל מקום ומקום. באישיותו הנדירה חברו יחדיו גאונות יוצאת דופן וכוח ההכרעה והפסק, לצד נעימות ופשטות מופלאה.

בגדלותו העצומה בכל מכמני התורה רבבות נהנו לאורו הבהיר, אך הוא עצמו לא ידע כי קרן אור פניו, אורחותיו והלכותיו היו כל ימיו בענוות חן ובפשטות עצומה, בורח כמטחוויו קשת מכל גינוני כבוד או שררה להם היה בז בכל ליבו ונפשו, עד שברבות השנים הפכה צניעותו הכובשת למאפיין הבולט באישיותו, ולסמל מופת בקרב יהודי ארה"ב.

לצד גדלותו הבלתי רגילה בתורה ומוסר והתמדתו יומם וליל בלימודה, יחד עם הרבצת התורה והיגיעה הרבה בהכנת שיעוריו ופסקיו, פתח את דלתות ביתו ושערי לבבו לכל איש מצוק ומר נפש. לבו של רבי דוד זצ"ל היה אולם לכל מר נפש שידע כי יזכו אצלו לטללי תחיה, בדברי עידוד ונוחם אשר יצאו מעומק אוהבן של ישראל. דיבורו הנעים

והחביב לכל אחד ואחד מישראל שפגש, מאישי רמי מעלה גדולי התורה והיראה ועד לקטן שבקטנים שאת חיבתו ואהבתו גילה בחיך שובה לב, הביאו רבים מאלו שפנו להתייעץ עמו ועדיין לא שלמים היו באמונתם ויראתם להתחזק בשמירת המצוות ודקדוק ההלכה, ובזכותו התקרבו יהודים רבים בארה"ב לאבינו שבשמים, והם חבים לו את חייהם וחיי צאצאיהם.

טובת עין נהג הגאון זצ"ל לפני תריסר שנים, פעמיים בקשנו מהגר"ד שישמיע מאוצר זכרונו, משהוסבר לו מטרת ותועלת הדבר, נאות להאציל מהודו ולהשמיע מנועמו דברים נכוחים, הקדיש לנו מזמנו היקר וקבע לנו שיחה נדירה, רווית הוד ומלאה חיזוק ויראת שמים. באותה שיחה, כמו בשאר הזדמנויות - בשבעת הפעמים שעלינו למענו ולהיכל ישיבתו הקדושה של הגר"ד, זכינו לרשום מאמרותיו הטהורות, הלכותיו והנהגותיו של אביו גאון ישראל, מרן פוסק הדור בעל האגרות משה' זצוק"ל, שהיו חקוקים בעצמותיו בחרט ברזל שאינו נמחה, שכן ידו לא זזה מתוך ידו של אביו, גם בשנות הזעם והגלות הנוראה ומסע הצלתו, פרס עליו אביו חסותו ושמר עליו מכל משמר והילכו יחדיו. קשות ומרות היו שנות חייהם בשבתם על אדמת רוסיה - ערש הולדתו של הגר"ד, צער ומכאובים היו מנת חלקו, אך חוזק ביטחונם בה', עם כוח התמדתם בתורה הקדושה הלכו וגברו. יומם וליל הגה אביו הגר"מ ושקד על תלמודו מבלי למאורעות תקופתו יסיחו את דעתו או יוציאוהו מתוך ארבע אמות של הלכה, עד שגדל האיש משה לאילן רב אנפין, והעפיל אל פסגת שלמות האדם - גאונות מרקיעת שחקים עם ענוותנות מופלאה ובאותם ימים עוצבה אישיותו הרוממה של בנו בכורו, יקירו וחביבו הגאון רבי דוד זצ"ל. והשיחה המיוחדת התפרסמה ב'תוספת התורנית' ערש"ק תצוה תש"ע.

כעבור חמש שנים מאותה שיחה מיוחדת שהתפרסמה באכסניה זו, נעמדנו שוב מול ראש הישיבה הגאון רבי דוד, לאחר שהזדהינו בפניו ושמע את מטרת בואנו שאל בענוותנותו: "נאך אמאל שרייבן פון מיר"? - "עוד פעם לכתוב ממני"?! משענינו ואמרנו כי הדברים היו לחיזוק ולתועלת לרבים, וכי הקוראים הנאמנים נהנו מאמרי השפר שנשמעו מפיו, נענה לבקשתנו להשמיע דברות שניות לזכר שם תפארתו של אביו הנערץ.

טוהר המידות

בבואנו לפתוח את היריעה לזכרו של הגאון רבי דוד זצ"ל, נפתח עם עובדה מיוחדת ומאלפת שהוא עצמו סיפר, על השפעת הכתיבה על

הקורא, וכך סיפר לנו בנועמו: "כשיצא הספר 'רבי משה פיינשטיין', כמה ימים לאחר ההדפסה הגיע אדם אחד לישיבה [של הגר"ד] וביקש שברצונו להיפגש עם ראש הישיבה ולשוחח עמו, חפץ הוא אף לתרום סכום נכבד לישיבה.

"האיש שנכנס וניצב מולי לא היה נראה נגיד או 'בעל יכולת', הוא היה לבוש במלבושים בלויים וקרועים, ביקשתי ממנו לשבת ולשמוע מה בפיו, והחל לספר סיפורו: הוא 'בעל תשובה' שחזר תורה ומצוות, בעבר לא ידע כמעט על יהדותו, אך קיים רק מצוה אחת שהיתה נהוגה בבית אביו והיא שמירת הפסח - דהיינו ששמר את עצמו מכל מחמצת ונהגה הוא שלא לאכול חמץ בחג הפסח. חוץ ממצוה זו לא שמר על יהדותו כלל ועל תומ"צ מאן דכר שמיא. בפגישתו סיפר כי הכיר ושמע על אבי הגר"צ פיינשטיין - כפוסק וכרב גדול, הוא הבחין בחמימותו וסבר פניו היפות לכל אדם, גם אליו לא אחת התייחס אבי ודרש בשלומו, אך לא עמד על מהותו וטיבו. משיצא הספר לאור החליט לקנותו ולקרוא על קורות חייו ופועליו, בהיות שהכירו במקצת. בגמרו את קריאתו החליט לחקור על שורשיו ולהתחקות על יהדותו ולבסוף החל לאט לשמור תורה ומצוות. ולכן הגיע להיפגש עם בנו ולתמוך בישיבתו שאבי הגאון עמד בראשה.

"כאשר סיים האיש את סיפורו הוציא האיש פנקס צ'קים ורשם המחאה בסך \$500 ואמר שבתוך שלושה חודשים יבוא שוב לתמוך בישיבה. באומרו שלמרות שזו תמיכה זעומה, הוא מבקש מראש הישיבה שיתייחס לתרומה זו כחשובה, בהיות כי חוסך הוא מלחמו הדל כל חודש.

"כעבור שלושה חודשים בתאריך שנקב הופיע שוב האיש בשערי הישיבה וביקש לדבר עם ראש הישיבה, משנכנס לחדרו שאלו האיש האם זוכרו? הגר"ד השיב בחיוב, מבלי להוציא הגה מפיו שלף שוב את פנקס הצ'קים שלו ורשם המחאה שניה ע"ס \$500.

"היהודי התקרב אט אט ליהדותו, לימים הגיע להתפלל וללמוד בהיכל הישיבה, קבעו לו 'חברותות' ו'סדרי לימוד'. ובסוף ימיו רשם את כל הונו על שמה של הישיבה

סיים הגאון רבי דוד פיינשטיין את הסיפור ואמר: "ראה עד היכן מגעת השפעתו של ספר הנכתב [באנגלית] בשפה רהוטה לאנשים פשוטים שלא תארוהו כ'מלאך', וכך התבטא אותו בעל תשובה שחזר ליהדותו: 'עהר איז גיווען א מענטש'... אדם צריך לשאוף כל יום מתי יגיעו מעשי למעשי אבותיי, אך הוא ישאף למעשים שיכול להגיע אליהם ולא למעשה מלאכים שאין יכול להשיגם, הרי ידוע מה שאמרו חז"ל אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, אם הם כבני אדם אנו כ... לכן צרכים לשאוף להגיע למעשים שיכול להגיע אליהם..."

המשך בעמוד 28

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של מוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

כשהגיע הבחור שהציעו לו, ביקש אביה הגביר, לתהות על קנקנו. אולם כיצד יעמוד הגביר על גדלותו בתורה, הרי הוא אינו יודע מאיזה צד פותחים את הגמרא... ואז נזכר בשאלה שנקרה במוחו שנים רבות "ובכן, מדי ליל שבת, אני קורא את משנת 'במה מדליקין'. המשנה מונה שורה של דברים שאין מדליקין בהם את הנר בשבת, והאחרון שבהם - 'ולא בחלב נחום'.. אמור לי, במה חטא אותו נחום, שאסרו חכמים להדליק בחלב שלו?..

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל על איך צריכה להיראות תפילה

בשוויזון נפש - האדם הזה לא חי, הוא בבחינת מת! כאן עולה מחשבה נוראה: מה עם אלו שכן זוכים להתפלל לה' ולברך בכל בוקר: "יוצר אור ובורא חושך", "ברוך אתה ה' יוצר המאורות", אבל התפילה שלהם יבשה, בלי כוונה, בלי התלהבות, האם אפשר לקרוא לכך תפילה? האם זו הודאה? האם הם אינם בבחינת 'מתים'?! נורא נוראות!

אבי, זכרונו לברכה לחיי עולם הבא, היה בעל תפילה אצל ה"חזון איש" זכותו תגן עלינו. תפילת שחרית בבית ה"חזון איש" הייתה כמנהג ותיקין. ה"חזון איש" היה חולה וחלוש, ופעמים רבות היה נכנס לתפילה באיחור. כמובן, לא היו מתחילים את התפילה לפני שהוא נכנס. מיד כשנכנס החלו בתפילה, אך בגלל האיחור בתחילת התפילה, זמן הנץ החמה התקרב. ואז התעוררה השאלה כיצד לנהוג, האם להאיץ את קצב התפילה כדי להספיק להגיע לתפילת שמונה עשרה בזמן הנץ החמה, או להתפלל בקצב הרגיל, וכתוצאה מכך לאחר את זמן הנץ החמה.

העניין חזר והתעורר בכל פעם שה"חזון איש" נאלץ להכנס למקום התפילה באיחור. בקרב המתפללים היו חילוקי דעות, חלק אמרו כך וחלק אמרו כך. החליט אבא לגשת אל ה"חזון איש", ולשאול אותו אחת ולתמיד כיצד ראוי לנהוג.

כאשר יוסף הצדיק יצא מבית הסוהר הוא היה צריך לברך "ברוך מתיר אסורים". אבל מדוע אנו מברכים ברכה זו מדי יום? וכי היינו כלואים בבית הסוהר?

התשובה היא: כן! בלי הקב"ה, אנחנו כלואים ומשותקים, מכף רגל ועד ראש. מי גורם לנו שנוכל להניע את ידנו ורגלינו? הקב"ה! שום דבר לא קורה מעצמו. ואחרי שהקב"ה התיר אותנו מבית האסורים, ונתן לנו את היכולת להניע את ידנו ולנוע ברגלינו, עלינו לברכו על כך בשם ומלכות.

כך צריך להיות מבטו של האדם על כל מה שקורה לו. שום דבר לא מובן מאליו. כל מה שקורה לו, גם הדברים הפשוטים ביותר, הם בגדר נס; נס נסתר המלוּבש בלבוש טבעי.

כשאנו אומרים בברכת ההודאה: "ועל נסיך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהריים" - הכוונה היא לאותם ניסים נסתרים שנעשים לנו בכל רגע ורגע, על כל צעד ושעל. אם זה יהיה המבט שלנו, גם התפילות שלנו תקבלנה אצלנו משמעות אחרת לגמרי. כל ברכה צריכה להיאמר עם כל כוונת הלב ועם כל רגשי ההודאה לה' השוכנים בלבנו; כל עניינת 'אמן' צריכה להיות ככוונה עצומה.

אין לנו מושג בחשיבותה של ברכה אחת, בערכה של עניינת אמן אחת. מובא בספרים הקדושים, כי כדאי הוא כל העולם כולו בשביל עניינת אמן אחת של יהודי אחד!

כאשר אדם קם בבוקר ורואה חמה בזריחתה, הוא מתפעל: איזו בריאה מופלאה! מה הפעולה המתבקשת ממנו? תכנס לבית הכנסת ותודה לבורא עולם על שהוא "יוצר אור ובורא חושך", תברך אותו: "ברוך אתה ה' יוצר המאורות".

כך אומרים חז"ל במדרש (בראשית רבה סח, ט): "בערבית צריך אדם לומר: 'יהי רצון מלפניך ה' אלוקי שתוציאני מאפילה לאורה'. בשחרית צריך לומר: 'מודה אני לפניך ה' אלוקי שהוצאתני מאפילה לאורה'. במנחה צריך אדם לומר: 'יהי רצון מלפניך ה' אלוקי שכשם שזיכיתני לראות חמה בזריחתה, כך תזכני לראותה בשקיעתה'".

אך אם אדם רואה את מעשי ה' ואת חסדיו, וממשיך לחיות את חייו

אותם "חסידים ואנשי מעשה", אבל אף אחד אינו פטור מלעבוד על עצמו כדי להגיע למדרגתם.

לכן, מיד לאחר שמורה לנו השולחן ערוך מהי תפילה כהלכתה, הוא מוסיף להדריכנו כיצד זוכים לכך: "וצריך שיחשוב בדברים המכניעים הלב ומכוונים אותו לאביו שבשמים, ולא יחשוב בדברים שיש בהם קלות ראש". מוסיף הרמ"א: "ויחשוב קודם התפילה מרוממות הא-ל יתעלה ובשפלות האדם, ויסיר כל תענוגי האדם מלבו".

בסעיף ב' אומר השולחן ערוך: "לא יתפלל במקום שיש דבר שמבטל כוונתו, ובשעה המבטלת כוונתו".

ובסעיף ג': "יתפלל דרך תחנונים, כרש המבקש בפתח, ובנחת, ושלא תראה עליו כמשא ומבקש ליפטר ממנה".

לא מדובר על הידורים וחומרות, אלא על עצם התפילה! תפילה איננה קריאת פסוקים מתוך הסיודר. תפילה לא 'אומרים' ולא 'קוראים', תפילה מתפללים, מתחננים, מבקשים. תפילה היא עבודת ה'! "ולעבדו בכל לבבכם", איזו היא עבודה שהיא בלב - הוי אומר זו תפילה" (תענית ב ע"א). עבודת ה' צריכה להיות בכוונה, בתחינה, עם כל הלהט וההתלהבות דקדושה.

אומרים חז"ל (ברכות טו ע"ב): "כל הקורא קריאת שמע ומדקדק באותיותיה - מצננין לו גיהנום".

מה ענין השכר למעשה?

ה"בית יוסף" (אורח חיים סי' סב) מביא את דברי רבי יצחק אבונה (מקסטיליה, להבדיל מרבי יצחק אבונה בעל מנורת המאור), שיש כאן מדה כנגד מדה: "הטעם שמצננין לו גיהנום, שמאחר שהוא מעורר עצמו בזה ומניע חום טבעי לדקדק באותיותיה, בשכר זה החום הטבעי מצננין לו חום אחר שהוא בגיהנום".

תפילה בכוונה ושימת לב

פנה אלי יהודי: "תאמר לי, למה אני סובל כל כך מכאבי שיניים, הרי אני נזהר מלדבר לשון הרע. למה זה מגיע לי?".

השיב ה"חזון איש": אין כאן שאלה כלל. תפילת ותיקין בהנף החמה - זו מעלה בתפילה, אבל אינה מעצם הדין. אולם תפילה חפזת - אינה תפילה כלל!

קודם כל תתפלל, אחר כך אפשר להוסיף עוד מעלות והידורים בתפילה. אבל אם התפילה חסרה מעיקרא, מה הערך לכל אותם מעלות והידורים?

יחשוב כאילו שכינה נגדו

האמת היא שזה לא חידוש של ה"חזון איש", זו הלכה פשוטה שחייבת לעמוד לנגד עיניו של כל יהודי.

זה לשון השולחן ערוך (אורח חיים סימן צח סעיף א): "המתפלל צריך שיכוון בלבו פירוש המילות שמוציא בשפתיו, ויחשוב כאילו שכינה כנגדו, ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו, עד שתישאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפילתו. ויחשוב כאילו היה מדבר לפני מלך בשר ודם, היה מסדר דבריו, ומכוון בהם יפה לבל ישל, קל וחומר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חוקר כל המחשבות".

מוסיף השולחן ערוך: "וכך היו עושים חסידים ואנשי מעשה, שהיו מתבודדים ומכוונים בתפילתם, עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמות ולהתגברות כוח השכלי, עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה".

זה היסוד של תפילה! זו תפילה של עידיית - "מבכורות צאנו ומחלביהן". כל חסרון בשלמות של התפילה מנחית אותה למדרגה נמוכה יותר.

אומרת הגמרא (ברכות ו ע"ב): "מאי (תהלים יב, ט) 'כרום זלות לבני אדם' - אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזולזלין בהן". מה הם הדברים שעומדים "ברומו של עולם"? אומר רש"י: "זו תפילה שעולה למעלה".

אוי! כמה התפילה צריכה חיזוק! אמנם לא קל להגיע למעלתם של

המשך בעמוד 30

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל: 073-7078388
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

המוקד לבני הישיבות מיסודו של ארזון אחיו
הישיבה

שלושה מתלמידי רבינו רבי עקיבא גוטליב, רבי גרשון קויפמן, רבי יעקב וייסנטאוסקי החליטו לעשות ככל שביכולתם למצוא את הכתבים. הם ביררו היכן שכן בור גניזת ה"שמות" לשם פונתה הגניזה. כשהגיעו לשם התברר שהבור עמוק מאד בעומק עשרות מטרים במעבה האדמה, אך בזכרם את צערו של רבינו החליטו להשתלשל למרות הקושי העצום ולהתחיל לחפש

מידת הכרת הטוב של הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצוק"ל

הוא "החברותא" שלי. כך, קרוב לחמש עשרה שנה משנות החיידר, שנות הישיבה קטנה והישיבה גדולה. לא זו בלבד שלמד איתו, הוא שמר איתו על קשר אישי, וכינה אותו: "החברותא שלי", בסעודת בר מצוה שלו ישב מתחילה ועד הסוף, ודיבר זמן ממושך כחצי שעה, הוא דאג שילמד עם חברותא נוספת אברך ממצויני הישיבה רבי דב זמל והיה מתעניין אצל האברך כל הזמן לשמוע איך הוא לומד ומתקדם. פעם כשלמד הילד דברי רש"י בתחילת בבא קמא ד"ה הראשון של המסכת, "ארבעה אבות נזיקין - אבות קרי להנך דכתבן בקרא בדיא" הקשה הילד מה תוספת המילה בהדיא, הלא כל דבר שנאמר בפסוק נאמר בהדיא". רבינו שמע את השאלה ואמר שלמד את המסכת פעמים רבות בעיון ולא שם לב לשאלה פשוטה זו, לבסוף אמר את השיעור פתיחה בישיבה על הערה זו. פעם כששהה במונסי בבית בתו הרבנית רוזנרטן תח' היה בדיוק הבחור עם בני ביתו לא הרחק משם בעיירה סקוויר, כששמע אביו רבי דוד שרבינו באיזור, החליט להגיע ביום שישי כדי לא להפסיד את החברותא הקבועה. כשהגיעו לבית וביקשו לראות את רבינו נענו שלא שייך בשום אופן להכניס אליו אנשים שכן הוא עייף ומותש מעמל הדרכים וכד'. רבי

סיפור מופלא שמראה איך נראה היה שיעבוד מוחלט של הכרת הטוב של רבינו. כמה פעמים כאשר נזקק רבינו לרופא שיניים, הגיע למרפאתו של רופא שיניים המומחה ד"ר רבי דוד וייס בשכונת בית וגן בירושלים. רבי דוד שש ושמח על הזכות שנפלה בחלקו לטפל באחד המיוחד מגדולי הדור, והיה לוקח ממנו מחיר אפסי לכל טיפול, רק כדי שרבינו ירגיש שהוא משלם ולא מקבל טיפולים בחינם. פעם בתוך כדי הטיפול התברר שרבינו זקוק לטיפול מרוכב וממושך, שח זאת רבי דוד לרבינו. הגיב רבינו ואמר: הלא איך נוטל כסף כפי שמגיע לך ואיך אוכל לנצל אותך ולעשות אצלך את הטיפול במחירים כאלו? ענה לו רבי דוד שיש לו עסקה להציע, היות והוא מבין שזמנו של רבינו שוה אצלו יותר מכסף, לכן הוא מציע שרבינו יקדיש מזמנו ללמוד איתו בחברותא וזה יהיה התשלום לטיפולים. רבינו הסכים. וכך מאותו שבוע היה רבי דוד מגיע מידי שבוע ביום שישי בצהרים עם שני בניו הקטנים ורבינו הקדיש להם שעה ללימוד, כאשר האב לומד והבנים מקשיבים. במשך זמן הפסיק רבי דוד להגיע בעצמו ומי שהמשיך את הלימוד עם רבינו, היה בנו, ילד בן... שמונה שנים. רבינו קיים את הבטחתו ולמד איתו בחברותא, עד כי נקשרה ביניהם חיבה עצומה ונפשו נקשרה בנפשו. מידי שבוע כשהיה הילד מגיע היה רבינו מתעניין אצלו מה שלמד בכל ימות השבוע והיה חוזר איתו כל מה שלמד. הוא היה פותח ל גמרות מקבילות במסכתות אחרות להשלים את היקף הסוגיא, והוסיף לונקודות מגדולי הראשון והאחרונים בסוגיות. פעמים רבות כאשר עלתה איזו סברא ביקשו רבינו: תחשוב כל השבת, ותתקשר אלי במוצאי שבת לומר לי מה חשבת! הוא העניק לו את ההגשה שהתפתחה ביניהם חברותא וידידות כשוה בין שוים, בכל שבוע כשהגיע זכר בדיוק היכן הפסיקו בשבוע שעבר. שואלים שהיו נכנסים לביתו לשאול בכל מקצועות התורה הבינו שרבינו באמצע הלימוד עם החברותא שלו ואם ברצונם יכולים לשאול בנוכחותו ולא להוציא. אפילו כשנכנסו תלמידי חכמים וגדולי תורה או נדבנים של הישיבה השאירו לידו והציגו בפניהם:

ולא מצא את המילים להודות להם על חסדם הגדול איתו. היה זה יום חמישי בשבוע יום בו התקיים שיעור ה"משמר", תוך כדי דיבור החליט רבינו שכהכרת טובה ימסור את השיעור בענייני השבת אבידה, וכך הוי, עד הערב הכין רבינו את שיעורו וכל החילוקים עסקו בענייני השבת אבידה.

להפוך כך הסדרים כדי להכיר טובה

אחד מתומכי הישיבה נקלע לקשיים ובגנים הפסיק לתרום לשיבה. כעבור כמה שנים חיתן אחד מילדיו וכמובן שהזמין את רבינו. רבינו רצה ללכת אלא שבהתבוננות בלוח הזמנים של אותו יום התברר שהדבר כמעט בלתי אפשרי, אולם, פסק רבינו, היות ומחויבים אנו כלפיו בהכרת, זה דוחה הכל והפכו את כל הסדרים להשתתף בחתונה. אותו יהודי התפעל מאד ואמר שבעבר היו מגיעים ראשי ישיבות רבים, ורק רבינו עוד אחד מגדולי ראשי הישיבות טרחו ובאו למרות מצבי

"הלא הוא טרח עבורי!"

לעת זקנותו של רבינו סיגל לעצמו אחד התלמידי חכמים בישיבה מגדולי תלמידיו הנהגה ובה. מידי ערב היה סוחט פרי הדר והיה מביאור לרבינו שישתה לאחר תפילת מעריב כדי שבריאותו תתחזק. כאשר חלתה הרבנית והיתה מאושפזת בבית החולים היה רבינו שבור, באותם ימים היה הולך כמעט מידי יום ביומו אחרי מעריב לבקרה.

יום אחד רבינו מיהר לצאת מהישיבה אחרי מעריב כדי לנסוע לרבנית, ובדיק אז הגיע אותו תלמיד עם המיץ. רבינו התנצל ואמר שהיום אינו מעוניין וישר כח על הטרחה. לאחר זמן קצר חזר וביקש שיקראו לו. הוא התיישב, בירך ושתה את המיץ כדרכו בכל יום ובירך ברכה אחרונה ורק אז הלך. בדרך הסביר לסובביו, האמת, איני מרגיש טוב והיה קשה לי היום לשתות אבל מה הוא אשם שאיני מרגיש טוב, הוא הלא טרח עבורי.

ומענין מאד לציין, פעם כאשר אותו תלמיד חכם לא היה בישיבה, הציעו תלמידים לסחוט עבורו את המיץ ורבינו ענה שלא יעשו זאת. למים הובן הדבר כאשר רבינו התבטא פעם בפני אותו תלמיד חכם בחיבה, עבורכם אני שותה! כל מה ששתה היה כי התכבד וכיבד את אותו ת"ח בכך ששתה את המיץ שעושה עבורו.

גם כאשר הטרחה לא היתה ישירה אליו דאג להכיר טובה. סיפר רבי

דוד הסכים, רק ביקש שיאמרו ל ושהחברותא של יום שישי הגיע, מיד באו וקראו לו להכנס פנימה. רבינו שמח לקראתו ולמד איתו גם באותו יום שישי. והעידו הנכדים ששום נכד לא ראה כזה קירוב, הכל היה שיעבוד של הכרת הטוב.

רבינו ליווה את כל התפתחותו וצמיחתו בהנחיות והדרכות מדוייקות כיצד לגדול בתורה יראת שמים, היכן בדיוק ללמוד, איך ללמוד, עם מי ללמוד, כמה צריך להיות ההספק שלו בכל תקופה ואפילו בתקופת השידוכים היה מעורב ואף דאג שיהיה מסודר בצורה שיוכל להמשיך בעלייתו.

בשבוע שהסתיימה סדרת טיפולי השניים אמר רבי דוד לבנו שלא ילך יותר לבית רבינו, שכן זה היה הסיכום ביניהם שכל עוד יטפל בו יזכו ללימוד החברותא ואם כן תמה התקופה הענוגה בה זכה ללמוד עם רבן של ישראל. למרבה הלא והתדהמה בשעה הקבועה התקשר רבינו ושאל למה ה"חברותא שלי" לא מגיע. שעבוד הכרת הטוב גרם שרבינו יזכור את חסדו של רבי דוד וכך המשיכה החברותא עוד שנים רבות מאד, עד השנים האחרונות ממש.

איך הביע הכרת הטוב לחסד עצום שנעשה איתו

כאשר הדפיס את ה"אגרא דשמעתתא" קיבל להדפסה את מחברותיו של הגרש"ז אויערבאך זצ"ל על ספר שב שמעתתא. באחד הימים ארע שפועל הנקיון של הישיבה סבור היה שמחברות אלו הינם גניזה והניחם במתקן הגניזה. כשנתגלה הענין אצו רצו לגניזה והתברר שבדיק באותו יום פינו את המתקן לבור הגניזה.

רבינו לא ידע את נפשו מצער, הלא אין לכתבים אלו העתק והלא אין שום תמורה בעולם לאוצר כה יקר ומסולא בפז. שלושה מתלמידי רבינו רבי עקיבא גוטליב, רבי גרשון קויפמן, רבי יעקב וייסנטאוסקי שראו בצער החליטו לעשות ככל שביכולתם למצוא את הכתבים. הם ביררו היכן שכן בור גניזה ה"שמות" לשם פונתה הגניזה. התברר שמקומו היה בהר הזיתים לא הרחק מצינונו של האור החיים הק', כשהגיעו לשם התברר שהבור עמוק מאד בעומק עשרות מטרים במעבה האדמה ושקי הגניזה שהובאו לשם בימים האחרונים נמצאים עמוק בפנים, אך בזכרם את צערם של רבינו החליטו להשתלשל פנימה למרות הקושי העצום ולהתחיל לחפש. נראה היה שלמצוא כמה מחברות בתוך בור כזה הוא כמעט משולל המציאות. בסופו של דבר לאחר מאמצים רבים הם מצאו את המחברות. הם הזדרזו לרבינו לבשרו על המציאה. רבינו שמח מאד

המשך בעמוד 25

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

מוקד לבני הישיבות מסודר של אריון אחינו
הישיבה

אחד הזקנים ב'בית האבות' ששבר אף הוא את רגלו באותה תקופה נתמך בעגלת נכים, בעוד שלמרבה פליאתו הוא מבחין שהרב פינקוס לעומתו, מבריא בקצב מהיר. באחד הימים, ניגש אליו האיש והתחנן: "עשה נא עמדי חסד ותגלה לי מי הרופא שלך, שכן רואה אני שאתה מבריא במהירות..."

אמונה מוחשית של הגאון רבי שמשון פינקוס זצוק"ל

עד כאן הסיפור - סיים רבינו את דבריו, וקולו התמזג בנהמת המנוע של המונית העושה את דרכה במעלה הקסטל לכיוון ירושלים: "השם יתברך, הוא אבא שלנו. חדל לדבר! שתוק!" שקט מוחלט תלה באוויר עד סיומה של הנסיעה. דומייה של הוד ומורא שמים.

ההרגשה החושית והמרוממת הזו במציאות של ק-ל חי וקיים יתברך, הולידה מהלך נפלא ביסוד האמונה. וכה שח פעם באוזני אחד מבניו שיח:

"אומר לך דבר פלא. כאשר אני מדבר בשיחות על ענייני מידות ו'בין אדם לחבירו', הרי גם אם הפלגתי במושגים נעלים ודרגות גבוהות על היחס הראוי לשרור בין איש לרעהו, מעולם לא אירע שאחד השומעים יבוא אלי בטענה: הרב מגזים! וכי עד כדי כך יש לנהוג? אבל לעומת זאת, כאשר נושא השיחה הוא 'בין אדם למקום' קורה לא אחת שבאים ואומרים לי: אל תגזים כל כך, הרב פינקוס! אתה מפליג יתר על המידה בתביעה ל'מושגים'..."

לאחר שהות קלה סמקו פניו מהתרגשות והוא קרא ברגש גדול: "היחס כלפי הקב"ה גם הוא כ'בין אדם לחבירו', כביכול. מדוע ב'בין אדם לחברו' מבינים הכל שאין גוזמאות? מפני שעומד לפניו אדם חי ומוחשי שהכול מסוגלים לחוש את היחס הראוי כלפיו. אבל למעשה גם הקב"ה זהו 'בין אדם לחברו'! אנו אומרים בכל יום 'קל

היה זה במהלך נסיעה שגרתית במונית שירות מבני ברק לירושלים, כזו שאינה עשויה לזמן מאורעות מסעירים כלשהם. אלא שרצתה ההשגחה העליונה והדיה של הנסיעה הזו עודם חקוקים בלבות משתתפיה:

ליד הנהג ישב נער צעיר כבן חמש עשרה, שלא התברך בחכמה יתרה בלשון המעטה, והשיחה שהתפתחה בינו לבין הנהג גלשה עד מהרה ל'וויכוח' בענייני אמונה.

רבי שמשון ות"ח ממידעיו שישבו מאחור והבחינו בכיוון המסוכן שאליו גלשה השיחה, ביקשו מהבחור בעדינות לחדול ממנה, שכן לא הנהג - שדיבר הבלים שגבלו בכפירה של ממש ביסודות היהדות - היה 'כלי קיבול' מתאים לקלוט יסודות באמונה, ולא הבחור היה מוכשר לחזקו. היתה זו שיחה חסרת טען ותועלת, כשהלב מתפלץ לשמע דיבורי סרק והבל הגובלים בכפירה. אלא שככל שניסו לשכנע את הבחור לחדול מכך, לא עלה הדבר בידם, ומצד שני העלו את חמתו של הנהג שלא הצליח להבין למה הם מפריעים להם לנהל את השיחה.

לפתע ננער רבינו וקרא לעבר הנהג: "האם אתה אכן מעוניין לדעת מפני מה אנו מבקשים שתפסיקו את הפיטפוטים האלה?" משהשיב הלה בחיוב, העמיד לו רבינו שני תנאים: "האחד, שתשמע את כל דברי עד תומם בלי לקטוע אותם, והתנאי השני הוא שלאחר שאסיים את דבריי אתה שותק עד שנרד מן המונית..."

"אבל זה לא 'הוגן'", ניסה הנהג להתמקח, "מילא שלא לקטוע אותך בדבריו, ניחא, אבל מדוע שאשתוק גם לאחר מכן?!"

- "אם אינך מעוניין בתשובה, איני כופה אותה עליך, אך אם רצונך לשמוע - אלו הם התנאים", הצהיר. בחלל המונית השתרר דומייה למשך זמן מה, בעוד הנהג חוכך בדעתו לכאן ולכאן. ולבסוף הצליח יצר הסקרנות להכריעו והוא הפטיר בהשלמה: "טוב, אני מסכים".

"ובכן, אספר לך סיפור", החל רבינו בדבריו, כשכל הנוסעים מטים אזנם כאפרכסת ומצפים לראות כיצד ישיב לו כאיוולתו. וכאן תיאר אדם המספר לחברו בשוויון נפש כיצד דרס את אביו למוות, ותוך כדי הסיפור נהנה לספר אותו בגווני חיים תוך כדי צחוק מתגלגל. מובן שהחבר הזדעזע עד עמקי נשמתו מקהות החושים, וקרא לעברו בהיסטריה: "הירדת מדעתך?! זה אבא שלי! מה קורה אתך... ה-ש-ת-ג-ע-ת-?!!" אך המספר עדיין מתקשה להירגע מהצחוק המתגלגל בעקבות המחזה ה'משעשע'...

חי!" הגביה רבינו את קולו בסערה והמשיך, "רש"י אומר: שהכלל ולפיו 'דעלך סני לחברך לא תעביד', מוסב גם על הקב"ה שעליו נאמר 'רעך ורע אביך אל תעזוב'". והתביעה הזו נוקבת תהומות ויורדת חדרי בטן: מציאות מוחשית היא העומדת לנגד עינינו, וכי על 'מושגים מופשטים' מדובר? מציאות ערטילאית חלילה ובלתי מחייבת!?

את המעשה הבא הכתיר רבינו בעת שסיפר אותו באוזני אחד מבניו, כ"המעשה הכי גדול, לדעת, אודות ה'חפץ חיים": היה זה באחת האספות בראשות גדולי ישראל לתיקון בדקי הדת. האחריות וכובד הראש ריחפו בחלל החדר. כל אחד מהמשתתפים הביע דעתו אודות העניין שלשמו נתכנסו, והכל הטו אוזנם כאפרכסת לשמוע את הכהן הגדול מאחיו - ומה השקפתו בעניין ההוא. עוד הם מדברים, והנה לפתע קם החפץ חיים ממקומו ונעמד בפנית החדר להתפלל מנחה, בלי שהורגשה קודם איזו תכונה יתירה בסביבתו. כך בפשטות עמד הוא ממקומו ופתח בתפילה.

"אומר לך מהו הלקח העצום במעשה זה", אמר רבינו:

"אצלנו תפילה זו 'תכונה'. הולכים להתפלל! אבל אצל ה'חפץ חיים', להתפלל היה דבר טבעי כשם שפונה הוא לבן שיחו העומד למולו, ולכן מלבד דרישות ההלכה כמה יש להמתין בטרם פותחים בתפילה, לא ראו אצלו דברים נוספים. הוא פשוט קם והחל לדבר אתו. שכן גם קודם לכן הקב"ה היה עמו, אלא שאז לא דיבר עמו..."

פעם נפגע מתאונה, ולאחר תקופת אשפוז בבית חולים, נאלץ לשהות פרק זמן להחלמה, רתוק לבית חותנו שבשיכון ויז'ניץ בבני ברק. מול הבית שכן 'בית אבות', ורבינו עשה מאמצים ניכרים לעלות את גרם המדרגות שפתחו כדי לשמוע שם קריאת התורה בציבור, ועם הזמן כשהתחזק יותר - גם להצטרף לתפילות בציבור שהתקיימו שם מדי יום. תחילה הצליח לדדות אך בקושי באמצעות קביים, אולם כעבור שבועות אחדים החלו השברים ברגליו

להתאחות ואט אט שב לאיתנו.

אחד הזקנים ב'בית האבות' ששבר אף הוא את רגלו באותה תקופה נתמך בעגלת נכים, בעוד שלמרבה פליאתו הוא מבחין שהרב פינקוס לעומתו, מבריא בקצב מהיר. באחד הימים, ניגש אליו האיש והתחנן: "עשה נא עמדי חסד ותגלה לי מי הרופא שלך, שכן רואה אני שאתה מבריא במהירות..."

בירדו לאחר מכן במדרגות 'בית האבות' על משענתו, פרצה מקרבו אנחה, ועובר אורח מזדמן שהסיק כי מקורה של האנחה הוא בקשיי האנחה והייסורים הנגרמים לו מכל תנועה, האיר לעברו פנים בחיוך של הבנה וברכת "רפואה שלמה". רבי שמשון השיב לו ברכה, ולאחר מכן חשף את הסיבה האמתית לאנחה "בוא ואספר לך מדוע נאנחת". וכאן סיפר לו על טעותו של הזקן שהוא שתלה את קצב ההחלמה המהיר במומחיותו של הרופא, ואמר: התבוננתי, שטעותו של אותו זקן עשויה לשמש בעצם כמשל נמרץ לטעות רווחת של כל אנשי העולם, צעירים כזקנים - בענייני רוחניות. שהרי לאמיתו של דבר ההבדל ביני לבינו הוא, שאני צעיר וגופי ממהר להחלים, ואילו הוא זקן ולפיכך תהליך הריפוי שלו מתקדם בקצב אטי יותר. הנתונים - הם אלו ששונים ולא אמצעי הריפוי. והטעות הזו פרוסה בעצם על פני כל תחומי החיים. אנשים רצים אחרי 'כלכלנים' בתקווה למצוא באמצעותם פרנסה, אחרי 'יועצים' למיניהם שייתנו להם שכל ובינה ואחרי 'רופאים' שיעניקו להם בריאות, ואין הם יודעים שהבסיס להצלחה איננו איש זה או אחר, אלא ה' יתברך לבדו!

כל כך הרבה לקח יש ללמוד ממעשה זה, לא להשתטות במחשבות הבל, ולהתפכח - הרבה לפני שמגיעים לבית אבות..."

מורים נבוכים באמונה

האמונה החושית העזה, ויתרה מזו - ה"טבעית" והפשוטה, של חיים בצל כנפיו של הקב"ה בלי עירוב חשבונות 'הגיוניים' לכאורה של סיבה ומסובב, הורתה דרך לרבים. אולם מאידך גיסא, בלא מעט מקרים נדרש להגיונו החד ולמוחו הכביר הסולל מערכות בנתיבות אמונה כדי לחלץ טועים ונבוכים בשימון דרך.

המשך בעמוד 31

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

מוקד לפני הישיבות מיסודו של אגודת ארצות
הישיבה

אבי הילד הגיע יחד עם בנו למרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א, כדי להודות לו על הברכה שהניבה תוצאות ברוכות. על פי צו האופנה כיום, מצוי שילדים קטנים לובשים בגדים עליהם רקומות דמויות שונות. ודמות המור הופיעה על הסוודר שהילד עטה לגופו. רבי חיים קלט את החמור המצוייר שבלט מבגדי הילד, ושאל את אביו: "מה זה?!"

הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א: כל פיתויי העולם הזה נועדו עבור אדם אחד שיתגבר על יצרו ויתגדל במידות

אומות העולם מתנצחות זו עם זו. אמריקה, רוסיה, יפן וגרמניה מתווכחות מיהו השולט בעולם. אבל כלל ישראל, בני התורה, אינם כלל בפרשה. הם מתי מספר, אף אחד לא מעלה בדעתו לכלול אותם בויכוח. אולם בסופו של דבר, בעת הגאולה, יבוא הקב"ה, יפזר את האומות וירומם את ישראל, כמאמר הנביא: "תזרם ורוח תשאם וסערה תפיץ אותם ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל" (ישעיהו מא, טז).

שמעתי מאחד המגידים מעשה יפה, שאינני יודע אם היה או לא היה, אבל בתור משל הוא בוודאי טוב ונאה. בארצות הברית הייתה מסעדה מפורסמת ויוקרתית, שרק מיליונרים בעל הון היו יכולים להרשות לעצמם לסעוד בין כתליה המפוארים. אדם מן השורה, שאינו מיליונר אמיתי, לא היה מסוגל לעמוד במחירים המופקעים שדרשו שם על כל מנה. כל דבר קטן על חמישים דולר, מאה דולר ואף מאתיים דולר...

ביום מן הימים פקד את המסעדה מיליונר אנטישמי כבד בשר. ספק אם יש לו יותר כסף ממה שהוא אנטישמי, ספק אם הוא אנטישמי יותר ממה שיש לו כסף. האיש נכנס למסעדה, וראה את כולם יושבים על סיר הבשר נהנים ומאושרים, ובאמצע יושב יהודי זחוח

סיפר לי יהודי מירושלים, שנכדו לא ראה הצלחה בלימודיו בתלמוד תורה. היהודי עשה מה שיהודים רבים עושים, נסע לבני ברק, נכנס למרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א, וביקש ברכה. רבי חיים ברך את הילד, בחסדי ה', הברכה נשאה פרי, והילד השתנה מן הקצה אל הקצה, והחל לראות ברכה בלימודיו.

אבי הילד הגיע יחד עם בנו למרן רבי חיים קנייבסקי, כדי להודות לו על הברכה שהניבה תוצאות ברוכות. על פי צו האופנה כיום, מצוי שילדים קטנים לובשים בגדים עליהם רקומות דמויות שונות. משה הופיעה דמות חמור על הסוודר שהילד עטה לגופו. רבי חיים קלט את החמור המצוייר שבלט מבגדי הילד, ושאל את אביו: "מה זה?!" האב המבויש הגיב במבוכה: "הרי כתוב בספרים שגם המשיח יבוא כשהוא רכוב על חמור!...". אמר לו רבי חיים: "המשיח באמת ירכב על החמור, הבעיה היא שכאן החמור רוכב על הילד!".

חמור מבטא חומריות, כשמשמעדים לחומר והופכים להיות עבדים נאמנים לגשמיות, מאבדים את הכל. ברגע שנתנים ערך ומשקל למשהו אחר מלבד תורה, נכנסים לקרבנו דברים בטלים, והתורה יוצאת החוצה. החומר והגשם אינם יכולים לדור בכפיפה אחת. אהבת תורה ואהבת העולם הזה אינם יכולים לצעוד בצוותא, כך מאבדים אט אט את הרוחניות שבקרבנו, ושוכחים, חלילה, את התורה.

בקדוש ישראל תתהלל

במדרש (בראשית רבה פג, מג) הובא משל יפה: "החייטים והתבן והקש מדיינים אלו עם אלו; החייטים אומרים: 'בשבילנו נזרעה השדה', הקש אומר: 'בשבילי נזרעה השדה', אמרו להם החייטים: 'תבוא השעה, ואתם רואין'. כיון שהגיעה עת הגורן, התחיל בעל השדה נוטל את הקש ושורפו, ואת התבן ומפזרו, והחייטים מעמידן כרי, והתחילו הכל מנשקין אותן. כך ישראל ואומות העולם מדיינים, אלו אומרים: 'בשבילנו נברא העולם', ואלו אומרים: 'בשבילנו'. אומרים ישראל: 'תבוא השעה ואתם רואים', לעתיד לבוא תזרם ורוח תשאם, אבל ישראל - ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל".

ושאל בפליאה: "אני לא מצליח להבין אותך, אתה רואה שמביישים אותך, ורק צוחק יותר ויותר ועולז עוד ועוד?".
"מה אתה לא מבין?!" השתפך היהודי בגיל, "אני בעל המסעדה, על כל מנה שמזמינים, אני מרויח טבין ותקילין. אדרבה, תמשיך לחלק לכולם על חשבונך עוד מנות משובחות ויקרות, שתמלאנה את כיסי במזומנים!"...

הויכוח בין עם ישראל לאומות הוא מיהו בעל המסעדה, מי לוקח את הקופון בסופו של יום. אמנם כל העולם הזה הוא הבל הבלים, אבל הוא נועד רק עבור עם ישראל. המילה הראשונה שהקב"ה כתב בתורה היא "בראשית" - בשביל ישראל שנקראו ראשית, ובשביל התורה שנקראת ראשית. כל הבריאה סובבת סביב התורה ועם ישראל. כל הצרות והטובות שבעולם באות בהקשר לעם ישראל, לטוב ולמוטב, ובסופו של דבר אנו נהיה אלו שיגרפו את כל הקופה. ה"חפץ חיים" זצ"ל היה אומר: אחי יוסף עשו את כל הטצדקי שבעולם כדי שחלומותיו לא יתקיימו, אך בסופו של דבר הם, כמו ידיהם, גרמו לכך שהחלומות יתגשמו על ידי שמכרוהו למצרים, שם הוא התמנה למשנה למלך!

עלינו להשריש לעצמנו כי הקש, המוץ והתבן אינם שוים מאומה. הם נועדו רק לצורך התבואה. אמנם היא הקטנה מכולם, אך היא הנותנת, דוקא מכיון שגרעיני התבואה קטנים, יש צורך בקש, במוץ ובתבן כדי להגן עליהם. אבל ברגע שהתבואה נשלמת - זורים את המוץ לרות, שורפים את הקש, ומותירים רק את החיטה הראויה למאכל.

האומות נמשלו לקש, מוץ ותבן שנבראו לצורך החיטה, ואילו עם ישראל נמשל לחיטה שכל השדה נזרעה עבורה. העולם לא נועד עבור האומות, אלא למען כלל ישראל. לא רחוק לומר, שכל פיתוי העולם הזה נועדו עבור אדם אחד שיתגבר על יצרו ויתגדל במידות. כל העולם וחמדותיו נבראו בשביל ישראל שיעסקו בתורה! (מתוך 'דורש טוב' - חנוכה)

דעת, שחיוך רחב נסוך על פניו. מראה היהודי היושב בנחת, הוציא למיליונר את התיאבון ברגע אחד. הוא החליט שאינו מסוגל לאכול כנגד היהודי המאושר, אבל מה יעשה? הרי במקום אחר זו בושה למיליונר כזה למלא את כריסו...

האיש גדוש השנאה החליט לגרום ליהודי לעזוב את המקום בלי אומר ודברים. הוא ניגש בשמחה למלצר הראשי ובירר: "מה מחירה של כוסית היין הכי משובחת בתפריט? שישים דולר? ! אין בעיה! לך וחלק לכל המסובים כוסיות יין על חשבוני, אבל כשתעבור ליד היהודי שיושב לו באמצע המסעדה שבע נחת, דלג עליו במופגן, והגש כוסיות יין רק ליושבים לידו"..." המיליונר היה בטוח שברגע שהיהודי יחווה כזו פגיעה מול העשירון העליון, הוא ימלט מהמקום בבושת פנים והנה הוא רואה שבמקום להיעלב, היהודי רק יושב ומחייך מאוזן לאוזן.

אפוף משטמה ניגש המיליונר בשנית למלצר הראשי, וחקר: "יש לכם בתפריט איזו עוגה מיוחדת? היא עולה מאשה עשרים דולר? אין בעיה! חלק לכולם עוגות על חשבוני, אך כשתחלוף ליד היהודי שיושב לו באמצע המסעדה מדושן עונג, תדאג שיראה כי אתה פוסח עליו במפגיע, ומחלק רק לכל היושבים בסביבתו!"

המיליונר חיכך ידיים בסיפוק, ממתין לראות את היהודי שנוא נפשו עוזב את המסעדה בוש ונכלם, אך לחרון אפו נוכח לראות כי היהודי רק נעשה עליו מרגע לרגע. הדם עלה לראשו, הוא ניגש למלצר הראשי ושאל בזעם: "מהי המנה המפוארת ביותר המוגשת במסעדה? כמה היא עולה? שש מאות דולר? אין בעיה! עכשיו אתה עובר בין כל הסועדים, ומגיש לכולם את מנת הדגל על חשבוני. רק אל תשכח, כשתעבור ליד היהודי, אל תתן לו מאומה!"

המיליונר אכול השנאה היה בטוח כי כעת היהודי יעזוב את המסעדה רווי השפלה, אולם לתדהמתו הרבה, היהודי רק צחקק לו באושר, ושמתחו הרקיעה שחקים!
המיליונר החליט שהוא חייב לברר מה קורה פה. ניגש אל היהודי,

אנחנו
מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**
או בטל': **073-7078388**

הרב מפוניבז' היה שרוי בהתרגשות עצומה ונוראה. הוא הרי איבד את כל משפחתו, ישיבתו ובני קהילתו בשואה, ובכוחות שמימיים התגבר כארי לקומם מעפר את תורתנו הקדושה. בעת יציקת היסודות, הוזיל הרב דמעות חמות שנטפו על לחייו, על זקנו, ונשרו אל קערת המלט

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

העבודה" (אות יא), ופירוש זה נוקב ויורד עד לתהום. כך כותב רבנו יונה: "המתפלל בדמע תפילתו נשמעת, שהרי שערי דמעה לא ננעלו, והדמעה היא כנגד ניסוך המים שהיו מנסכים על גבי המזבח". כאן מביא רבנו יונה, קצת בשינוי, את לשון המדרש שהבאנו, ומוסיף לבאר: "כשם שאין חשבון למי טבריה, כך אין לניסוך ההוא חשבון; ואלו הן הדמעות שהיה שופך בשעה שהיה מתפלל בבית אל. ואין מי שיועד מספר הדמעות חוץ מן הבורא ברוך הוא שהיה סופרן, שנאמר "נאדי ספרת אתה", ואמרו זכרונם לברכה, 'מלמד שהבורא ברוך-הוא סופרן ומניחן בבתי גגזיו', וגם הוא יודע לספור מי טבריה". והדברים נוראים ומרעישים!

התפילות שהתפלל יעקב אבינו, הדמעות שהזיל - הן הניסוך שסך יעקב אבינו על המצבה שהקים, וכפי דברי המדרש אין לדמעות הללו מספר כלל, ורק הקדוש ברוך הוא שיכול לספור את מי טבריה - יכול לספור את הדמעות!

יעקב אבינו היה בדרכו לבנות את כלל ישראל, והוא ידע שרק על ידי שיתעצם לבלי שיעור בתפילה ובתחנונים וישפוך דמעות לרוב - יוכל לבנות את בית ישראל.

כעין זה מסופר, שפעם מצא חתן אחותו של מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל בבית חמותו ספר תהילים ישן ובלוי, שהיה שייך לסבתא הגדולה, אם ה'חפץ חיים'. הוא הביא את הסיפור לדודו, וכשקיבל אותו החפץ חיים נטלו בהתרגשות ונשק לו בחיבה. תוך כדי בכי אמר לנוכחים: "אם רק הייתם יודעים כמה דמעות שפכה אמי זכרונה לברכה

האיש אשר בנה בית בכל המובנים בדור האחרון, היה מרן הרב מפוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל.

הרב זצ"ל, בבואו לבנות בית, קומם את התורה הקדושה מעפר והקים שם ושארית לעולם התורה שנחרב בשואה. הרב ידע מהו "ויבן לו בית", וייסד את כל ממלכת התורה של פוניבז' לבדו, בעשר אצבעותיו, בהתלהבות דקדושה ובכוחות כבירים.

אבי מורי (שליט"א) זצ"ל, מספר, שהיה נוכח בעת מעמד הנחת אבן הפינה לישיבת פוניבז', בו השתתף מרן ה'חזון איש' זצ"ל. הרב מפוניבז' היה שרוי בהתרגשות עצומה ונוראה. הוא הרי איבד את כל משפחתו, ישיבתו ובני קהילתו בשואה, ובכוחות שמימיים התגבר כארי וכשחל להתחיל מאפס, ולקומם מעפר את תורתנו הקדושה. בעת יציקת היסודות, הרגע שסימל את כל מאמציו הכבירים שהתחשלו לידי מעשה, הוזיל הרב דמעות חמות שנטפו על לחייו, על זקנו, ונשרו אל קערת המלט.

בהמשך הארוע, ביקשו מה'חזון איש' לשאת דברים לרגל המעמד. פתח ה'חזון איש' ואמר: "אני יכול לומר רק דבר אחד. כשעושים הנחת אבן הפינה מיט אגרוי'ס'ע קידוש, עם כוס של יין, 'לחיים' ומיני מזונות, לפעמים זה מצליח ולפעמים לא. אבל כשעושים הנחת אבן הפינה עם כוס של דמעות - זה ודאי מצליח!"

וכמו הדמעות ששפך יעקב אבינו שבנה את כלל ישראל, באו דמעותיו של הרב מפוניבז' זצ"ל ופעלו במרומים. הוא שבנה את בית ה' אך ורק לכבודו יתברך, אכן זכה וראה את ממלכתו קמה וניצבת לתלפיות, בית אולפנא לחכמים שהפך לסלע יציב ביסודות העם היהודי.

התורה מספרת, שיעקב אבינו הקים מצבה בבית א-ל-ו' יוסף עליה נסך" (לה, יד). שמעתי מהגאון רבי שמואל גפן שליט"א, מגדולי התלמידים-חכמים בירושלים, בשם הגה"צ רבי שלום שברדון זצ"ל שהביא את דברי המדרש רבה על כך (פרשה עה אות טז): "רבי פנחס בשם רבי אבא אמר, כל אותן השנים שעשה יעקב אבינו בבית אל לא נמנע מלנסך. אמר רבי חנן, כל מי שהוא יודע כמה ניסוכים ניסך יעקב אבינו בבית אל, יודע לחשב את מי טבריה".

רבו הפירושים מהם אותם הנסכים שניסך יעקב אבינו, אך אין רבי שלום בדרשתו הביא את פירושו של רבנו יונה בספרו "שערי

בספר תהילים זה. יום עם בוקר היתה שופכת שיח ומתפללת לה' שבנה יגדל ליהודי טוב וישר".

כדי להקים בית ממנו יצמח 'חפץ חיים', ידעה האם שעליה לשפוך תפילה ותחנונים יום יום. רק על ידי התפילות זוכים לבנות בית ראוי לשם ולתפארת.

'אני כבר רואה חמש מאות בחורים מול עיני!'

מרחן הגאון רבי שמואל רוזנבסקי זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז', סיפר שבתחילה כשבנו את בנין הישיבה, היו בית המדרש וחדר האוכל בקומה התחתונה - היכן שחדר האוכל נמצא גם כיום. ביום בו התחילו את בניית הקומה השניה עבור בית המדרש, היו אמורים להגיע כמה משאיות עם הברזלים, הבלוקים, הקורות וכל השאר, לצורך הכנת התשתיות והעמודים.

אחרי תפילת שחרית, הלכו הבחורים לאכול ארוחת בוקר, אך הרב זצ"ל נעמד בחוץ והמתין לחומרים שיגיעו. כידוע היתה הנהגתו של הרב תמיד בנכבדות ובהדרגה, כשכולו אומר כבוד כראוי לתלמיד חכם. כשהגיעה המשאית עם הברזלים, לא יכול היה הרב להתאפק, ובמקום להמתין לפועלים שיחלו להוריד את חומרי הבניה התחיל לשאת בכוחות עצמו את הברזלים מן המשאית, תפס בעצמו ברזל אחרי ברזל והורידם מתא המטען. כשאינו חס על חליפתו הנקיה שהתלכלכה וניזוקה מהחלודה שלהם.

אחד הפועלים השתומם למראה שנגלה מול עיניו, ורץ במהירות לתוך חדר האוכל, לקרוא לבחורים שיבואו למנוע מהרב להתבזות כך. הבחורים רצו החוצה, וכששאלו את הרב - "מדוע הראש ישיבה סוחר ברזלים כאחרון הפועלים?"! הביט בהם הרב בתמיהה. "ברזלים הם אלו?" קרא ברגש, "זה ש"ס, זה רמב"ם! זה ראשונים ואחרונים! הם אלו הברזלים שישמשו כיסודות בית המדרש לשנים רבות. זה לא ברזלים זה תורה!"...

[ולא שהיה באותם זמנים קל ופשוט. אני ראיתי בדירתו של הרב מפוניבז' זצ"ל מכתב שכתב לו האדמו"ר בעל ה'אמרי חיים' מויזניץ זצ"ל, בו הוא מבקש שימכור לו ששים שקים של מלט!... בני החסידות עמדו אז לסיים סוף סוף את הקמת הבניין של החסידות במרכז הקריה המתחדשת, אך היה חסר להם שקי מלט, ולא הצליחו

להשיגם מהספקים, עקב החובות העצומים. "יטיב נא עמנו, וימכור לנו שקי מלט, ולכשירחב נשלם לכבודו"...

כך כתב האדמו"ר זצ"ל לרב. בני התקופה התמודדו עם עניות כה מחפירה, עד שכדי להשיג שקי מלט נזקקו לעזרת הרב מפוניבז' זצ"ל; ודווקא כך בנו תורה. מתוך הרצון הכביר לבנות את בית ה' ולקומם את חורבות העם היהודי, מצאו גדולי הדור את הכוח לייסד את כל עולם התורה כפי שהוא היום.

עוד סיפור נפלא סיפר ראש הישיבה רבי שמואל זצ"ל, שבימי ראשית הישיבה מנתה הישיבה כארבעים בחורים, ובא היום והרב קיבל לישיבה כעשרים בחורים נוספים. המנהלת של המטבח פנתה לרב, ואמרה לו שהסירים שברשותה כבר לא מתאימים בגודלם לכמות הבחורים, והיא זקוקה לסירים גדולים יותר. הבטיח לה הרב שיטפל בענין, ואכן לאחר כמה ימים הגיע לישיבה משלוח של סירים.

כשראתה המנהלת את הסירים החדשים, נדהמה לחלוטין. הסירים היו ענקיים, גדולים דיים כדי לבשל עבור כמה מאות בחורים... היא הלכה שוב אל הרב, ותמחה באוזניו: "מה יש לי לעשות עם סירים כה גדולים?" השיב לה הרב: "אני כבר רואה חמש מאות בחורים מול עיני!"...

הגאון רבי עזריאל ראזנבוים שליט"א, ר"מ בישיבת גייטסהד, סיפר שהתלווה פעם להגה"צ רבי אריה לייב פרידמן זצ"ל, משרידי חניכי נובהרדוק ומגדולי בעלי המוסר בדור האחרון, כשהלך לבקר בבית הגאון רבי בצלאל ראקוב זצ"ל, גאב"ד גייטסהד.

במהלך הביקור סיפר רבי לייב, שבשנות המלחמה, כאשר הגיע לארץ ישראל, זכה להשתתף במעמד הנחת אבן הפינה של ישיבת פוניבז' במרומי גבעת הישיבה, עליו סיפרנו. לאחר המעמד, כאשר פנו כולם לרדת מהגבעה, נשאר הוא לבדו על ההר עם הרב מפוניבז'. שאלו הרב: "רבי לייב, וואס הערט איהר (מה אתם שומעים)?" בעוד רבי לייב תמה לכוונתו, המשיך הרב בהתרגשות: "איך הָעָר שוין ווי מְעַן לְעֶרְנֵט תוֹרָה (אני שומע כבר את קול לימוד התורה)!"...

זהו "והטיבות עם לבבך", זהו "ויבן לו בית", וזהו "ובנא ליה בי מדרשא!"...

(מתוך 'אוצרותיהם אמלא')

רוצה להרגיש טעם בלימוד?
יש לנו בשורה בשבילך!
חייג עכשיו 077-222-2666 < שלוחה מס' 3 < 3
יחד איתך נשיג את מתיקות התורה

שני הילדים שישבו וסידרו את כל שמות התנאים והאמוראים בש"ס, הוסיפו בשער הספר ציור ילדותי של ילד, ועליו כתבו בחינניות מתוקה ש"זה ציור המחבר"...

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // כתיבה אישית

העלאת חידושי תורה שהתחדשו לך, על הכתב. ספרים רבים נכתבו על מעלת כתיבת דברי תורה, אך ישנם גם כמה נקודות מיוחדות במעלת הכתיבה, היכולות להוסיף לנו, טעם והנאה בלימוד התורה.

- "וקנה לך חבר" - כבר המליצו המושלים שהחבר הטוב ביותר של האדם הוא ה"קנה". קנה הקולמוס של ימים עברו והעט של ימינו אנו.

בית המדרש רועש וגועש, וטוב שכך. החברות עימם אתה לומד מהווים בעבורך כר נרחב לדיונים וויכוחים, בירור וליבון, שאלות ותירוצים. כעת, כשאתה יושב לבד עם עצמך, רק אתה, הדף והעט, תוכל להביע לעצמך את ההבנות שלך, ורק שלך, בסוגיה. הנה, זאת ההזדמנות שלך, לפרוש כשמלה את תורתך שלך.

אי אפשר לרמות דף ועט: כשאתה לומד סוגיה, קורא שוב ושוב את השקלא וטריא של הגמרא, דברי הרש"י ומשאם ומתנם של בעלי התוספות, הראשונים והאחרונים, נראה לך פעמים רבות שהבנת היטב. אך לא, לא תמיד הכל באמת מובן, ו"לבערך- אין ערך". כעת, כשאתה עדיין מול הסוגיה, יש לך תחושה שהכל פחות או יותר מובן, אך כאשר תסכם את הסוגיה או את הנושא הלימודי שלך, על הכתב, תוכל לגלות את נקודות התורפה שבהבנתך.

לדבר בערך אפשר, (בפרט כשמוסיפים תנועות ידים נמרצות ואולי גם מגביהים את הקול...), אך כשמנסים לסדר את הדברים על הנייר, מתגלים לפתע סדקים בהבנה. הקושיה לא מספיק ברורה, התירוץ אינו מלוטש דיו, ומה בעצם הווארט שלי?... הכתיבה מועילה

סיפר שר התורה, מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: ראיתי בילדותי את אבי זצ"ל מוציא הרבה ספרים, והשתוקקתי גם אני להוציא ספרים. לכן גם אני כתבתי מחברת בהלכות סוכה, שכלל בתוכה קובץ של דברים פשוטים ששאלתי את מרן החזו"א זצ"ל. באתי למרן החזו"א לבקש הסכמה, וכתב לי החזו"א: "כתב יפה מאד".

"בילדותי" - כך סיפר הגר"ח קניבסקי שליט"א - "כתבתי חיבור וקראתי לו בשם "שיח השדה", וכשראה זאת החזו"א אמר על כך בחיך: "שיח השדה טרם יצמח", כלשון הפסוק (בראשית ב).

עוד סיפר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: "בילדותי כתבתי מחברת, וקראתי את שמה "קדש קדשים" ואבי זצ"ל ראה את זה וגער בי מדוע קראתי למחברת בשם זה [שאינו מן הראוי לקרוא שם זה]

מה דעתכם? ילד צעיר מחליט שגם הוא כותב חידושי תורה. אביו הגדול ודודו הקדוש מנמיכים את רצון המעוף שלו בחיך סלחני.

אך הנער הצעיר ממשיך וכותב, מחדש חידושי תורה כפי רמתו ומכאן ממשיך הוא לכתוב ולחדש, למצוא את חלקו האישי בתורה הקדושה. את ההמשך כולנו מכירים. המחבר הצעיר, מרן רבי חיים קניבסקי, ממשיך וכותב, ממשיך לפלס את סגנון לימודו האישי בתורה הקדושה ומוציא לאור עשרות חיבורים, שכולם מצויים בכל ארון ספרים תורני. חלקם נחשבים כספרי יסוד מיוחדים במינם בהבנת התורה הקדושה, בעיון ובבקיאות מופלאה, בהלכה ובפסיקה.

את הספר 'שבת אחים' כתבו התאומים אליהו דוד רבינוביץ' ואחיו צבי יהודה רבינוביץ', בהיותם פחות מגיל בר מצוה. שני הילדים, שישבו וסידרו את כל שמות התנאים והאמוראים בש"ס, בשילוב חלוקה מרתקת לסעיפים ותתי-סעיפים, מקורות, הערות והארות, הוסיפו בשער הספר ציור ילדותי של ילד, ועליו כתבו בחינניות מתוקה ש"זה ציור המחבר"...

הציורים של האחים הללו לא זכו להיכנס לרשימת הציורים הטובים ביותר בעולם.. אך מאז ועד סוף חייהם הם לא הפסיקו לסלול לעצמם דרך בלימוד התורה ולכתוב עשרות חיבורים. אחד מהתאומים, אחד ומיוחד מגאוני ישראל, הגאון האדר"ת זיע"א, רבה של מיר, פוניבז' וירושלים, כתב כמאה ועשרים ספרים (!) בכל חלקי התורה וגם אחיו, רב ואב"ד ראגולי, נודע בשערים בתורתו וחיבוריו המופלאים.

כן, הכל החל מחיבור שכתבו יחדיו בגיל כה מוקדם. מעלות רבות ישנם לכתבה תורנית, בה אתה כותב הערות והארות בהם עסקת במהלך לימוד הסוגיה, קושיות קצרות, הרהורים ותהיות אישיות שלך בדף הגמרא, או יושב ומסכם את הסוגיות, וכמובן,

הכל החל מחיבור שכתבו יחדיו בגיל כה מוקדם. מעלות רבות ישנם לכתבה תורנית, בה אתה כותב הערות והארות בהם עסקת במהלך לימוד הסוגיה, קושיות קצרות, הרהורים ותהיות אישיות שלך בדף הגמרא, או יושב ומסכם את הסוגיות, וכמובן,

לסידור הדברים בראש, בדיוק ובהבנה.

להוריד את המשא מהראש: הסוגיה מורכבת מעשרות פרטים, קושיות ותירוצים, תובנות, הערות והארות ונקודות הטענות בירור נוסף. כשאתה לומד ולומד, אוסף מכלול של פרטים ונקודות, מוחך אינו פנוי לקבל נקודות חדשות, משום שאתה עסוק בשמירת הנושאים שעדיין לא פתרת, אלו הזקוקים לליטוש והבהרות. כדי לפנות לך מקום בראש, תוכל להיעזר בכתיבה. תרשום לך ראשי פרקים, תעלה על הכתב את רעיונותיך, תהיותיך וההבנות שהצלחת ליצור בסוגיה. כעת, כשהוצאת את מחשבותיך על הכתב, תוכל להמשיך הלאה, ללמוד ולחשוב. כשתסיים את ה'סדר' או את הסוגיה, תוכל לשוב שוב אל הדפים שכתבת. עכשיו תעבור על הדברים ותנסה לחדד, לשפוך אור חדש ולהעמיק עוד ועוד.

הסיפוק הגדול: אתה כותב דברי תורה, שיעורים או סיכומי סוגיות ומסכתות, חידושי תורה ואפילו הערות והארות קצרות. בתחילה כתבת קצת. ואז דף מצטרף לדף, מחברת למחברת, והנה הקלסר עמוס וצריך לרכוש קלסר חדש. כך תתמלא בסיפוק טהור. הנה, כל מחשבותיך בסוגיות- מתועדות. אתה מרומם ונעלה עד לאין שיעור. ראה נא, ראה מה הצלחת להספיק ב'זמן' האחרון!!!

לא תמיד החיבורים הם פסגת ההבנה ועומק העיון. אך כשנער צעיר מבין שהקב"ה העניק לו חלק אישי מיוחד בתורה הקדושה, חלק השייך לו, מיום מתן תורה, לו ורק לו, הוא לא יפסיק לסלול את דרכו והבנתו האישית והפרטית בלימוד התורה, לכתוב ולסכם, לחדש ולהסביר, קובץ אל יד ירבה, קושיה תצטרף לתירוץ, הערה להארה, והנה תמצא את עצמך מחדש ביתר עומק, עד כדי כתיבת 'שטיקלאך תורה' איכותיים, מסודרים וטובים. כך תגדל לתלמיד חכם, בעזרת ה'.

קלסר כתבי התורה שלך ילון אותך כל חיך, גם כשתלמד את אותה המסכת שוב בפעם הבאה וגם כשתתמנה בס"ד למגיד שיעור בישיבה הקטנה או הגדולה. אז תעבור שוב על דבריך ותגלה כמה טוב ונכון חידשת וכתבת. תמיד תוכל להוסיף, לפלפל ולדון. אין בית המדרש ללא חידוש. אך תופתע לגלות כמה טוב כתבת כבר

אז, בהיותך בישיבה. וכן, אולי כדאי לך לשקול הדפסת קונטרס משובח מחידושי תורתך הערבים. כך תוכל לשוב ולסדר את דבריך, לעבור עליהם שוב ושוב, ללבנם ולחדדם. כשתרגיש שהגעת למיצוי יכולותיך בשלב הזה ודבריך ראויים להעלות על שולחן מלכים, תוכל לשתף אותם עם עוד עמלי תורה, דרך הדפסת דבריך לרבים.

הבה ונקרא את דבריו הנפלאים של ה"שבט מוסר", הגאון רבי אליהו הכהן זצ"ל (פרק כב):

"מה טוב ומה נעים שכל חידוש שיחדש האדם בתורה, אפילו חידוש קטן, להעלותו כרגע על הספר בדיו, למען יעמוד ימים רבים שלא ישכחנו. כמו שראיתי בספר אחד (עייין ספר חסידים סי' תק"ל) שאדם שאינו כותב חידושיו בתורה בעבור שהוא קטן בעיניו, עתיד ליתן דין וחשבון על זה, משום שאומרים לו: בפנקס הסחורות כותב אדם מה שחייבים לו וחייב לאחרים, ואפ' עד חצי פרוטה. וכי יותר חביב היה בעיניך חצי פרוטה שכתבת אותה שלא לשכוח לאבדה, מחידוש של תורה אפ' שיהיה קטן?! לכן צריך אדם לכתוב כל מה שמחדש בתורה שלא ישכח, ואפ' חידוש קטן... ויש תועלת גדול מחידוש אפילו קטן, לקשור עמו איזה ענין או לבוא להבין עמו ענין גדול. והוא משל לאבנים הקטנות ששימין בבנין אבנים גדולות בין אבן לאבן להעמיד הבנין. ונמצא שהאבנים הקטנות גורמים בקיום הגדולות שלא יפלו ויעמוד כל הבנין הגדול. כך על ידי חידוש קטן נבנה בנין גדול. וזה מעשה בכל יום בין החכמים, ובפרט בין כת החכמים הדורשים רשומות, שע"י חידוש או הקדמה קטנה בונים מגדל אחד חזק בנוי לתלפיות, נחמד למראה ומתוק לנפש. לכן אין לבזות מלכתוב חידוש אפילו קטן... שהכל בכלל תורה הוא".

• "כתוב את הערותיך בספר מכורך". (אגרות חזון איש)

• "וכל אשר יחדש יכתוב ידו בספר ואל יהי בו להם, וכן יכתוב ידו כל אשר ישמע דבר חדש, שהרי כתבו המפרשים (ברית עולם על ספר חסידים סימן תקל) שעכשיו שאין בית המקדש קיים ואין קרבנות, הכותב חידושי תורה מכפר עליו כאילו הקריב קרבנות, ואסמכוה אקרא (תהילים ז) עולה וחטאה לא שאלת אז אמרתי הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי". (פלא יועץ).

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

כל אותו הלילה עמל ר' לייבל חיבר תיקן פירק הלחים וניסה בכל כוחו לתקן את המכונה, כשכל שוכני הצריף מביטים במלאכתו בחרדה... מה יהיה אם לא יצליח?! והנה לפתע נשמע קול שקשוק גלגלי המכונה היא חזרה לפעול...

לעולם אל תאמר 'איני יכול'! תאמר 'איני רוצה'!

הדברים התעוררה בלב הקצין הנקודה היהודית והנהן בראשו להסכמה, ואז אמר לו רהב טננבאום, תשחרר את האברך ותזכה בברכה.

אין בעיה הגיב הקצין, מיד במוצאי יום כיפור אטפל בענין! לא מחר! היום! חזר בנחרצות הרב טננבאום על מילותיו של הרב מבריסק, אבל איני יכול אמר הקצין, אין מצב עכשיו לשחרר אין עם מי לדבר! ומיד אמר לקצין את המשך מילותיו של הרב מבריסק, 'אל תגידי איני יכול תגידי איני רוצה'!

התרגו הקצין ואמר: אם אני אומר שאיני יכול יודע אני מה אני אומר! הכל סגור עכשיו אין עם מי לדבר! ואז אמר לו הרב טננבאום, אלו מילים שאמר לי הרב הגדול שממנו תקבל את הברכה, הקצין הרהר נשף בשפתיו ואמר 'טוב ננסה...'

בסופו של דבר זמן קצר לפני התקדש היום הקדוש השתחרר אותו אברך, חזר הרב טננבאום לרב מבריסק לברך לו הבשורה, וכמוכן לא שכח להדגיש לו כי השחרור היה תמורת ברכה מהרב....

מעשה מרטיט [הובא באוצר המעשים למחנכים] ביהודי חסיד פולני

אמרה נוקבת ורבת משמעות אמר מרן הסבא מנוברדוק: 'אף פעם איני חושב על דבר האם אני יכול לעשותו, אלא האם אני חייב לעשותו, שאם אני חייב לעשותו אזי גם יכול אוכל לעשותו!' אימרה זו שהיתה נר לרגליו, איתה הוא הקים ובנה בכל רחבי רוסיה הגדולה, עשרות ישיבות שהפריחו את השממה הרוחנית, וזה היה כנגד כל הסיכויים כשכל בר אנוש היה מתייאש ומרים ידיים.... והוא הסבא זצ"ל הצליח!

כל אחד מאתנו יש לו שק 'תרוצים' בשביל לא לעמוד לא להתייגע, והתרוץ העולה על כולנה והכולל את כולנה - הוא 'איני יכול'! בדקת אם אתה לא יכול? ניסית? אולי יש אפשרויות שלא חשבת עליהם! אולי אם תצליח קצת זה יתן לך כח להמשיך ולהצליח עוד? אבל 'איני יכול' - בזה אדם סגר לעצמו את הטענות, הוא לא יחשוב הוא לא יתבונן כי 'הוא לא יכול'! וזה החורבן הגדול של התרוץ 'איני יכול', כי בזה הוא מוריד עליו את מסך העצלות, ומונע ממנו את הרצון והתשוקה לעמוד ולהצליח!

שנה אחת בערב יום כיפור קרא הרב מבריסק זצ"ל לרב טננבאום מזכיר ועד הישיבות, ואמר לו שיש אברך שעקב הזנחה לא הגיש דחיית גיוס, ולכן נחשב עריק והושם בכלא, ויש לטפל בשחרורו. ענה לו הרב טננבאום: אין בעיה! מיד בצאת יום הכיפורים אטפל בעניין. נענה הרב מבריסק ואמר: לא מחר! היום! היום עליך לשחררו. אמר הרב טננבאום לרב מבריסק: איני יוכל לעשות כעת מאומה, משרדי הצבא סגורים ואין עם מי לדבר, אולם הרב מבריסק הגיב ואמר: אל תגידי איני יכול, תגידי איני רוצה!

הרב טננבאום יצא מבית הרב תפוס הרהורים מה לעשות? ומחוסר ברירה החליט ללכת למחנה שנלר, ובהגיעו לשם ביקש לדבר עם הקצין הבכיר ביותר, וכעבור דקות ספורות יצא אליו הקצין הבכיר והתעניין ברצונו.

פתח הרב טננבאום ואמר: ראה היום ערב יום כיפור וכל יהודי זקוק לברכה, אולי הנך מעוניין לזכות היום בברכה מרב גדול? ולשמע

היהודי, ושאל מיד 'מה רצונך?' ור' לייבל מיד ענה 'סיגריות!' הכניס הנאצי ידו לכיסו הוציא סגירות לתדהמת כולם ונתן לר' לייבל. הסתובב ר' לייבל לחביריו המופתעים, ואמר להם: 'די ביסט א יודע! קאנסט דו!' אנחנו יהודים ואנחנו יכולים! כן גם מי שנראה בלתי אפשרי כשרוצים מצליחים, ואז סיים זה נראה שאיננו יכולים לשרוד את התופת, נדע כי חייבים לשרוד ויכלים ואז נצליח לשמור על שלהבת היהדות בתוך הכבשן הבווער!
לעולם אל תאמר איני יכול! תאמר איני רוצה!

אבל יש לדעת! כי באמת אדם יכול! הקב"ה נתן לאדם כוחות אלומים הנמצאים בנפשו, וכשהוא עמל ומתאמץ מעבר לכוחותיו, מתגלים כוחות עצומים שלא ידע עליהם ועם הכוחות האלו הוא יכול ויכול!!

התורה אומרת לנו "עשו סולמות ועלו לשמים" [רש"י על דברי כלב בן יפונה "עלו נעלה"] ומבאר ר' משה פינשטיין זצ"ל, וכי אפשר להגיע עם סולמות לשמים! אלא שדורשים ממך תתאמץ תעשה אף שזה נראה בלתי אפשרי, זה בסוף יהיה אפשרי - הקב"ה ידאג לכוחות שיתנו לך את המעוף והכח להגיע עד שמי שמים!

ר' לייבל קוטנר שמו, שהיה במחנה עבודה של הגרמנים ימ"ש, בו עבדו על יצור של תחמושת וכלי נשק, שתיים עשרה שעות ביממה. והנה יום אחד באמצע העבודה שבתה לפתע המכונה, ודממה השתררה במקום, הנאצי הממונה ימ"ש שת ליבו לתקלה, והתכעס מאד, התבונן בכל העובדים, ותר בעיניו אחר הקרבן להפיל עליו את הכשלון, והנה מצא את... ר' לייבל קוטנר, ומיד בקול נחרץ דרש ממנו לתקן את המכונה! ר' לייבל שלא ידע מאומה בעניני מכונות, הביא מיד תמיהתו 'וכי איך אדע לתקן מכונה כזו עדינה שאין לי בה שמץ של מושג?!'

ואותו נאצי רשע ואכזר אמר: 'די ביסט א יודע! קאנסט דו!' [אתה יהודי. אתה יודע ויכול!]

כל אותו הלילה עמל ר' לייבל חיבר תיקן פירק הלחים וניסה בכל כוחו לתקן את המכונה, כשכל שוכני הצריף מביטים במלאכתו בחרדה... מה יהיה אם לא יצליח?!

והנה לפתע נשמע קול שקשוק גלגלי המכונה היא חזרה לפעול! כשנכנס הקלגס ימ"ש וראה כי המכונה פועלת, הוא לא האמין! איך היהודי הצליח לעשות דבר שהוא באמת לא יכל לעשות. ר' לייבל זיהה את תדהמתו של הנאצי, ומיד ניגש אליו ודרש תשלום, כולם חרדו לתגובתו של הנאצי, שהיה עצמו מופתע מהתעוזה של

המשך מעמוד 15 | הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצוק"ל

אינו במקומו והלך לחדר השיעורים להביא את הכסא. כשהשתהה בקשו מרבנו להתחיל בתפילה ואמר שצריך להמתין לבחור שלא יפסיד את ההתחלה, שכן הלך להביא את כסאו ואינו מן הדין שיפסיד את תחילת התפילה.

פעם אמר שיעור שהיה בנוי על דבריו של הגרב"ב ליבוביץ ב"ברכת שמואל" ועמל במיוחד להסביר את דבריו על מכונם. לאחר השיעור אמר שהוא עמל הרבה להבין ולהסביר את דברי הגרב"ב ליבוביץ ב"ברכת שמואל" ועמל במיוחד להסביר את דבריו על מכונם. לאחר השיעור אמר שהוא עמל הרבה להבין ולהסביר את דברי הגרב"ב והוסיף: הלא מחוייב אני בהכרת טובה אליו שנתן לי סמיכה באופן שלא היה רגיל בו ממילא מחוייב אני למשכוני נפשי לפרש דבריו בסוגיא שלא זכיתי להבינם ועמלתי עליהם רבות משום כך. בהזדמנות אחרת סיפר על מידת הכרת הטוב של הגרב"ב שכאשר הגיע לקמניץ וכן כשקרובי משפחתו הגיעו אליו, הוא יצא לקראתם וקבלם בכבוד גדול כהכרת הטוב על כך שהתארח אצל חמיו כששהה בניו יורק.

עד היכן הדברים מגיעים? אברך חשוב ישנו בישיבה שרבינו הקפיד ללכת לכל השמחות שעשה, ואמנם היה משתתף ושמח בשמחת כל אברכי הישיבה. אך בשמחותיו השתתף גם כשהיה כרוך במאמץ מיוחד. כשנשאר מאי כולי האי, הרי אותו אברך לא היה ממקורביו הגדולים ולמה הוא כה טורח, השיב והלא אברך זה הוא נין ונכד של הגאון בעל הנתיבות המשפט רבי יעקב לורברבוים, אם כן מחוייב אני כלפיו הכרת הטוב.

(מתוך הספר מגדלתו ומרומתו)

יוסף קראהן שכמה פעמים שם לב כאשר התקיימו בחדר האוכל של הישיבה מסיבות סיום מסכת וכד' לפני שיצא מהמסיבה לא שכח רבינו לגשת למטבח ולהודות למבשלת על האוכל, למרות שהוא לא נעשה במיוחד עבורו.

"היום תוכל לשאול ככל שתחפוץ"

תלמידים קרובים לרבינו למדו את הלך רוחו שבכל נושא וענין לא נשמט הענין של הכרת הטוב. פעם הקשה מדוע השתנה שמה של חוה מהשם "אשה" שקיבלה בתחילה לשם שקיבלה אחרי החטא "חוה" למה חוה דווקא?

אלא מכיון שחוה גרמה מיתה וקילקול לכל הבריאה לכן הוצרכו מהר לקרוא לה שם חדש, והיה מקום לסבור, אולי מן הראוי לקרא לה בשם של חסרון וגרעון ואולי גם קצת גנאי, אבל חובת הכרת הטוב גם לאחר מעשיה עדיין קיימת ולכן נקראה בשם של יופי ולא ח"ו של דופי. זהו שמפרשת התורה הטעם ואומרת כי היא היתה אם כל חי, שמה השתנה אך גם שמה החדש כולל מהותה.

אברך עשה לו לקביות לבוא מפעם לפעם ולברר עם רבינו את משנת תלמודו. היה זה בערוב ימיו ורבינו היה חלש מאד ולכן היה מבקשו להעלות כל פעם רק ענין אחד. יום אחד נכנס ורבינו כדרכו אומר לו ענין אחד! לפתע נצרכה הרבנית לעזרה ורבינו ביקש מהאברך שירד לבית בתו תבדלחט"א הרבנית אלטוסקי שתבוא לעזור להרבנית. כששב אמר לו רבינו: היום תוכל לשאול ככל שתחפוץ.

פעם הגיע לתפילה בביהמ"ד, ואחד הבחורים שם לב שכסאו עדיין

ויהי ה' למשען לי

בשנות קדם היה רבינו לומד במשך שעות ארוכות כשהוא ניצב על רגליו. בשנים מאוחרות יותר, כאשר לא אצר כח לעמוד, היה יושב ומתנדנד למול הגמרא בהתלהבות וחיוניות שאין דומה לה. בערוב ימיו, כאשר משא השנים הכביד על איבריו הישישים, היה רבנו ישוב בתנוחה קבועה, כשבמשך רוב הזמן גופו רכון ומוטה אל הגמרא, משקפיו מוסטות לצדדים ועיניו כמעט מתחככות בתיבות הקדושות שלפניו. לאחר ימים רבים ושעות אינספור של ישיבה כפופה כעין זו, נשחקו חוליות גבו ונגרמו לו ייסורי שאל שהוחמרו עם כל תנועה ותנועה.

לאחר שהרופאים חיוו את דעתם וטענו כי אופן ישיבתו של רבינו מסב לו כאבים עזים, שאדם מן השורה אינו מסוגל לעמוד בהם וקל וחומר שלא להתרכז תוך כדי כך בלימודו, הובא לבית כיסא מיוחד, שעליו יוכל מרן לשבת במשך שעות ארוכות מבלי ליגע את עצמותיו הדואבות.

הרופא עמד והנחה את רבנו בפרוטרוט באיזו תנוחה עליו לשבת, כשהוא אוסר עליו לרכון אל הגמרא כהרגלו בשנים האחרונות. רבנו ציית לצו הרופא, התיישב על הכיסא בתנוחה ישרה, ובעוד גוו זקוף רמז לנכדו להביא לו גמרא קטנה, כדי שיוכל לאחזה בידיו וללמוד בה מבלי לכופף את גופו.

הנכד עשה כפי שהתבקש ונעמד לצד סבו הגדול כדי להשגיח שלא ישנה מן התנוחה הרצויה במרוצת תלמודו. במשך רבע שעה בלבד ישב רבנו כשגבו זקוף והגמרא הקטנה נתונה בידיו, אולם ככל ששקע בתלמודו, כך הלך ונכפף גבו.

לא חלפו דקות מספר וכבר הגה רבינו בגמרא הקטנה, כשראשו ורובו מונחים בסוגיא שלפניו ודעתו אינה נתונה עוד להוראות הרופא. בעוד תיבות הגמרא הטהורות מתנגנות על לשונו, שב רבנו לתנוחתו הרגילה, כשכל גוו והוויתו רכונים אל הגמרא, עיניו כמעט נוגעות בשורות הקדושות, ומוחו וליבו הכבירים נתונים אך ורק לעומק סוגיא שלפניו.

במקרה אחר, כאשר מרן חש בחולשה גדולה עד שלא יצא מפתח ביתו לתפילות ולמסירת השיעורים, הגיע רופאו לבקרו ושאל לשלומו. רבניו השיב קצרות: "בשעה שאני לומד, אני מרגיש בסדר גמור!" (מתוך: עמודו של עולם)

מלקדות. ברם רבינו הורה, שלא לומר להם מאומה. "שיעשו כרצונם, הדבר לא מפריע לי כלל!"

עובדה דומה סיפר חתן רבנו, רבי יצחק זילברשטיין: באחד הימים דפק אחד השכנים בעוצמה כה רבה על רצפת ביתו, עד שפיסות טיח ואבנים מתקרת בית רבנו החלו לנשור על הרצפה. באותה העת נכנסה לבית הרבנית הצדקנית לאה אויערבך ע"ה, שנזעקה בבהלה: "אבא! תראה מה קורה כאן, אבנים נופלות מהתקרה!"

לנגד עיני עדיין עומדת דמותו של רבינו, שהחזיק את אצבעו ברש"י, הרים את ראשו והפטיר: "נו!" ומיד המשיך הלאה, כאומר כל זה לא נוגע אלי, אני עסוק בדבר חשוב רבינו לא שת ליבו לכל זה, וכי מה מפריע לו החור שבגג כל עוד ניתן ללמוד בבית!?

ברם כשהיה הדבר קשור לקיום רצון ה' יתברך, אזי רבניו שם ליבו למתרחש סביבו ושמע יותר מכולם. בקרבת מקום התגוררה אישה אלמנה, שנהגה להקיש על דלת בית מרן בכל ליל שבת בשעה חמש לפנות בוקר ולבקש מים חמים. דפיקותיה החלושות כמעט ולא נשמעו לאוזני בני הבית, אך רבנו שמע גם שמע ומיד היה מזרז את הנוכחים להגיש לה את המים החמים ולהרנין לב אלמנה.

כך ראו הנוכחים, כי במה שאינו נוגע לתורה וקיומה, רבנו אינו חש ואינו יודע, אבל את מה שנוגע לרצון הבורא הוא מרגיש גם מרגיש.

לאחר הניתוח שעבר מרן בליבו, הגיע לביתו הרופא המנתח כדי להיפרד ממנו. היה זה רופא מומחה, שהגיע במיוחד מארה"ב על מנת לנתח את רבנו. הרופא נכנס לחדר בעת שרבניו היה שקוע בתלמודו והמתין יחד עם בני הבית לרגע בו ירים את ראשו ויקבל את הבאים, אך הרגע בושש מלהגיע.

דקה חלפה ועוד דקה, כשהבאים עומדים מסביב שולחנו של רבנו ומצפים לרגע בו ירפה מתלמודו ויברכם לשלום. אולם מרן שקוע בעולם משלו, עולם רוחני, שבו אין משקל לדבר מלבד עמוד הגמרא שלפניו. לאחר שעשירים דקות תמימות חלפו, אזר אחד מבני הבית אומץ, ובליט בריחה אחרת נגע קלות בגבו של רבנו, אשר הרים את עיניו מן הספר ובירך לשלום את הבאים.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

תורה מתוך ייסורים

הגאון רבי דוד זצ"ל, נולד בעיר ליובאן שברוסיה בשנת תרפ"ט, בה כיהן אביו הגאון רבי משה זצ"ל כרב. הוריו קראו לו על שם זקנו, אביו של רבי משה, שנודע כתלמיד חכם מופלג. בשנת תרצ"ג גשהחלו חיי היהודים בעירו להיות קשים תחת השלטון הסובייטי, ביקש אביו להגר משם יחד עם נ"ב, שתי בנותיו ובנו רבי דוד, שעל גורלו וחינוכו חשש במיוחד. היה זה כאשר נסגר התלמוד תורה בעיר ליובאן ורבי דוד זצ"ל הוכרח ללמוד בבתי ספר ממשלתיים, והמורים שם השתדלו בכל כוחם להסית הילדים נגד תורת ישראל.

השלטונות בהכרזתם על 'חופש דת', חיסלו את הרבנות ברוסיה - על ידי שהטילו מיסים גבוהים על הרבנים, בסך של שבעה אלפי רובל לשנה, שלפי הגדרת השלטון היו טפילים עושקי הממונים. רוב הרבנים התפטרו מחמת שלא יכלו לעמוד בתשלום המס. בהתפטרותם היו נפטרים מיידית מתשלום המס, אך בכל עזיבת והתפטרות רב מרבנות, היו עיתוני המפלגה מפרסמים באותות שמחה, שעוד רב יהודי השליך את הדת מאחורי גוף כך השתמשו ברבנים המתפטרים כדי להחליש רוח הדבקים התורה.

הגאון רבי משה פיינשטיין ראה את עזיבת הרבנות כחזק הכפירה ורדיפת התורה, אי לכך אסורה עזיבת הרבנות ביהרג ואל יעבור, לכן היה עליו לשלם את המס בעזרת הקהילה. מאחר שכל הכנסותיו הוצאו לתשלום המסים, לא נותרה בידו פרוטה למזונותיו ומזונות אנשי ביתו. מאוחר יותר הפקיעו השלטונות מידי את הזכות לייצור שמרים שהיתה הכנסתו היחידה.

על אותם ימים שאלנו את הגאון רבי דוד שכפי הידוע ברחו מרוסיה בגלל ששם עקרו כל זיק של יהדות. האיך התעלה אביו בארץ ארורה זו למעלות כה גבוהות ורמות - בזמן שכלל לא יכלו לישב על התורה ועבודה?

"התמדתו בלימוד היתה נפלאה. אבי זצ"ל היה מודע בפועל לחיוב שנטל על עצמו ללמוד תורה בכל רגע ורגע. כך גדל מיום ליום בידעית התורה. כל השנים שחי תחת שלטון הרדיפה והדיכוי הקומוניסטי היו עבורו שנות גדילה ופריחה. זו היתה בחינה 'תורה שנקנית באף'. מצב העניינים לא הסיח את דעתו ולא השפיע על לימוד התורה שלו בכהוא-זה. הסיבה היחידה שבגללה השתדל כל כך לעזוב את רוסיה היתה בגלל חוסר האפשרות לחנך את ילדיו ביידיש-חינוך. הסכנה שבחינוך הילדים לתורה ומצוות היתה בכל המדינה. על הילדים נאסר להשתתף ב'סדר ליל פסח' שערכה המשפחה, משום שלטענת הרודפים נשחתת נפש הילד על ידי מנהגים פסולים כ'גניבת האפיקומן'.

"אנו, שהיינו ילדי הרב, הופלנו במיוחד לרעה, כי תפקידו של הרב היה ההיפך, להפיץ את רוח היהדות, התורה והמצוות. אבא היה אומר, שרצונו שילדיו יגדלו להיות עובדי השי"ת, אפילו לא יהיו תלמידי חכמים... ברם עבור גדילתו בתורה כל המצב הזה לא הפריע לו מאומה. הוא עצמו ביצר את עצמו כחומה בצורה שאל תוכה לא חדרה הפרעה כל שהיא.

בתחילה חשב לעלות לארה"ק, ושלח בקשה שיאשרו לו אישור עליה

לעלות לארה"ק, באותם ימים כתב מרן הגרא"ז מלצר זצוק"ל מכתב מיוחד לראשי הסוכנות, ובו העיד שמכיר ויודע את רבי משה פיינשטיין ואשתו ושתי בנותיו ובנו הקטן, ומכירם שהם אנשים ישרים ואינם בלתי רצויים מבחינה פוליטית, וקיווה שיאושר הדבר, אך ה'אישור' טרם בא. החליטו בינתיים רבי משה זצוק"ל להגר לארה"ב, כשבנו רבי דוד יחד עמו, והוא בן שמונה שנים, התיישבו במנהטן שבניו יורק, ומאז לא עזב אותה.

מרן הגאון רבי משה זצ"ל, התפרסם והיה לפוסק שהיהדות החרדית בכל יבשת ארה"ב, כך גם באירופה ובארץ הקודש חרדו למוצא פיו, סמכותו הבלתי מעורערת כמי שפסיקתו נשמעת מקצה הארץ ועד קצה השני.

אמר הגאון רבי דוד זצ"ל: "בגאונותו היתה לו הבנה עמוקה מאוד, וזכרון אדיר ותפיסה מהירה ביותר. גם כוח הריכוז שלו היה מפליא. כשפנה שליחה עם מאן-דהוא היה כל כולו שקוע לגמרי בכתיבתו. כשהיו מפסיקים אתו מכתבתו היה פונה בתשומת לב והקדיש לזולת את זמנו. לפעמים נמשכה ההפסקה זמן רב, כשחזר לכתיבתו, לא היה צריך לקרוא את מה שכבר כתב, אלא היה ממשיך ממש בנקודה שבה הפסיק. לפעמים יש בכתיבו מילה החוזרת על עצמה פעמיים, אחת נכתבה לפני ההפסקה, ואחת לאחר ההפסקה. שזכר שעומד במילה זו".

"ברם כל זה הגיע מיגיעה והתמדה. אחד מתלמידיו שהיה מקורב אליו ביותר, אזור עוז ושאלו פעם, כיצד הפך להיות בזמנו לגדול בתורה ופוסק הדור. בהבחינו שהעלם הצעיר שאל את שאלתו בתמימות וברצינות, וכידוע שענה לכל אחד ואפילו לילדים, ענה לו: 'בר מזל הוא מי שניחן בכישרונות ברוכים, אולם עבודה מאומצת והתמדה הינם הכרחיים להצלחה בלימוד התורה'.

המשיך הגר"ד ואמר: "פעם בא אחד מקורביו לביתו והביא עמו את בנו העיר כדי שיברכהו. כשהתעניין אבי זצ"ל אודות מצב הלימודים של בנו, השיב האב בסיפוק ובבת שחוק קלה על פניו, כי: 'הוא לומד טוב מאוד, ילד הכי מצטיין בכיתה. המלמד שלו מצביע עליו שאם ימשיך להתעלות בדרך זו, הוא יגדל להיות רבי משה פיינשטיין השני'... הגיב אבי זצ"ל במלוא הרצינות: 'מקווה אני שיהיה אפילו גדול ממני, אך עלי לומר לך, שההצלחה בתורה אינה באה בקלות. העיקר הוא לאהוב את הלימוד, לעמול קשה מאוד ולא לבזבז אף רגע'.

"אהבתו העמוקה של אבי זצ"ל לתורה, והכרתו הברורה שאין כל טעם לחיים בלעדיה, היה ביסוד כשרונו לזכור את מה שלמד, באותה רעננות כמו של זה שלמד את הענין בו ביום. בכל יום יהיו בעיניך כחדשים אמרו חז"ל, וזה לפי הכלל, שדבר חדש אדם מתבונן ומתעמק בו יותר מדבר ישן, ועל כך כבר נאמר קשה עתיקא מחדתא".

ב'נועם שיח' הראשון שהעניק רבי דוד, הקדים ואמר: "כשבאים להעלות זכרו של אבי זכרונו לברכה, יש להדגיש ולהתמקד יותר על מידת הענווה שלו ומידת החסד שהיה נוסך לכל אחד ואחד. גאונותו

נטל את ידיו, ברך 'ברכת התורה' והחל להגות בתורה. את אט הפציע השחר ואור הבוקר החל לזרוח. לפתע נשמעו נקישות על דלת ביתו... 'שמש' בית הכנסת, יהודי בגיל שיבה, ניצב בפתח הדלת. לשאלת אבא מה ברצונו? השיב ביראת הכבוד, כי תפקידו ללוות את הרב זה שנים רבות לבהיכ"נ לתפילה".

"אבא עמד נדהם ונבוך. הוא לא היה רגיל לדברים שכאלה, 'שמש' יבוא לקחתו? לכבוד שכזה לא ציפה כלל, קשה היה לו לשאת זאת. כה עניו וקטן היה בעיני עצמו, עד שלא יכול היה להבין לשם מה מכבדים אותו כל כך. אך כאשר כבר הגיע ה'שמש', קם מיד ממושב ובלית ברירה נלווה אליו. בדרך הרבה לעצמו והתלבט, שאינו יכול להסכים שיהודי מבוגר, יבוא מידי בוקר ללוות אדם צעיר כמותו. אך מצד שני הרי אסור לי לבטל מנהג זה, שכך מבטאים בני העיירה את אהבתם לתורה. ואסור להמעיט את כבוד התורה בעיניהם. לכן גמלה החלטה בלבו, שמיהם והלאה יקום הוא וימתין ליד ביתו של ה'שמש' במקום שיבוא הוא אליו, יקדים הוא ויתייצב ליד פתחו של ה'שמש' ויצעדו יחדיו לביהכ"נ."

"משפתח ה'שמש' את דלת ביתו, לא האמין למראה עיניו, אבא בכבודו ובעצמו עומד וממתין לו בשער הבית. ה'שמש' שאל את אבא בתדהמה האם קרה משהו? הרגיעו אבא וטפח בחיבה על שכמו וביקש לצאת לדרך. וכך מידי יום ביומו השכים ומיהר תחילה אל בית ה'שמש'. חושש היה בלבו שמא יקדימו השמש ויבוא לביתו. כל בוקר צעדו יחדיו אבא וה'שמש'. לכולם נדמה היה כי השמש מלווה את הרב, אך לאמיתו של דבר ליווה הרב את ה'שמש'..."

הוסיף הגר"ד פיינשטיין: אבא למרות גדלותו בתורה - שעות רבות שיישב והגה בתורה, ידע את ערכו, אך היה עניו וכל מהותו היתה שפלות. את ענוותנותו ציינו כולם לשבת. אנשים באו לשאול אותו שאלות היכן שרק פנה והלך. הטלפון בביתו לא הפסיק מלצלצל. והוא לרגע לא החשיב את עצמו, בענוותנות כיבד והתייחס לכל ילד. הוא עצמו הלך לחנות לקניות, סחב את סליו ודרש בשלומו של כל אחד ואחד."

(מתוך 'נועם שיח' המודיע' כ"ו במרחשון תשפ"א)

של אבי ידועה לכל, אדם שלא נתברך בכישרונות ולא ניחן בגאונות, או שאין לו את כוח ההתמדה, הדברים לא יתרכו כלום, כי מה יאמר ומה יענה: הלא אין בי מעלות אלו ומה יתרון יש בסיפור הגאונות?! אך בבואנו להעלות את המעלות הטובות שאדם גדול כמוהו ירד לדעתו של כל אחד ואחד, אהבתו לכל יהודי באשר הוא, מזה יוכל כל אחד להתלמד".

"במקום להרחיב את הדיבור על גאונותו מלידה וזכרונו המדהים של אבי זצ"ל, מוטב שנבחן את הדרכים בהן השיג את גדלותו בתורה, ומכך נלמד כיצד אפשר ליישמן אצל אנשים פשוטים כערכינו [כך התבטא הגר"ד על עצמו ברוב ענוותנותו. ט.פ.]. אבי היה רגיל לומר שאדם יכול לשמור בזכרונו את לימודו גם מבלי שיהיה לו כשרון וזיכרון טוב במיוחד. כשאדם מבחין ורואה בעיניו מוחזה נדיר ובלתי שגרתי, הוא יזכור את הדברים שראה לפרטי פרטים עוד רבות בשנים. כדי לזכור דבר שנתרשם ממנו עמוקות ונצרב בזכרונו, אין צורך בשביל כך כשרון של זכרון טוב.

כן הדברים בזכירת התורה שיש בזה מצות זכירה, מי ששיג את הערך היקר של לימוד וזכירת התורה, ומתענג על טעמה של כל הלכה, רעיון וסברא, ייווכח שקל לזכור ולהיזכר מה שלמד. ידוע בשם ה'חתם סופר' שהיה אומר: 'לא נתברכתי בזכרון טוב במיוחד, אולם השקעתי זמן ומאמץ כה רבים בלימוד נושא כלשהו בתורה, שפשוט יהיה לי בושה לשכוח אותו...'

הרב משמש את ה'שמש'

על מידת הענוה שהיתה טבועה בנפשו של רבינו, סיפר בנו הגר"ד ב'נועם שיח' כדלהלן: "אבא בעת ששהה ברוסיה כיהן ברבנות לאחר נישואיו בעיירת ליובאן. בני הקהילה ידועים היו באהבת התורה ובהוקרת תלמידי חכמים. מנהג קבוע היה בעירם - מידי יום ביומו בשעות הבוקר המוקדמות היה מופיע 'שמש' בית הכנסת בבית הרב ומלווהו ביראת כבוד לתפילה. ביום ראשון קם אבא בזריזות כמנהגו,

מוקד 'גישמאק בלימוד' במיוחד עבורך

צוות אברכים תלמידי חכמים, ישתדלו יחד איתך למצוא את הדרך שגם אתה תוכל להתענג על נועם צוף מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום למוקד 'גישמאק'

1-800-20-18-17

(השיחה חינם)
וישועה קרובה לבוא

**רוצה
להרגיש
טעם
בלימוד?**

**יש לנו בשורה
בשבילך!**

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

ופסוקים, בלי שבכלל ישים לב לכך. בעצם, האדם הזה לא מתפלל תפילה אמיתית, תפילות היא כמעשה קוף בעלמא. נורא נוראות! אחרי מאה ועשרים שנה יתייצב היהודי בבית דין של מעלה. יאמרו לו: "מצטערים, לא התפללת!". הוא יצעק: "אני? לא התפללתי? הרי לא עבר עלי יום אחד בלי שלוש תפילות במנין".

ואז יציגו בפניו את כל התפילות שלו, הכל, כולל המחשבות והכוונות בשעת התפילה. הכל מתועד לפרטי פרטים, הכל שקוף, אי אפשר לרמות, אי אפשר לזייף. הוא יביט על עצמו, ויראה כיצד הוא מתפלל בחפזה, ממלמל מילים, מחשבות זרות ממלאות את מוחו בשעת התפילה.

כמה אומלל יהיה היהודי הזה! מה יוכל אז לומר להגנתו? שמייהר? שהיה טרוד? גם אם כל ההסברים וכל התירוצים נכונים, אבל למעשה, תפילה כתקנה - הוא לא התפלל!

כששהיתי בחו"ל התפללתי באחד מבתי הכנסת ביום חול, ומאד הצטערתי לראות את צורת התפילה שם. הכל נעשה בחפזה, במהירות, בבהילות, בחטף, כאילו מישהו רודף אחריהם. באתי לממונים והערתי להם על כך בעדינות.

אמרו לי: "תבין אותנו, אין זמן, כולם ממהרים".

אמרתי להם: "זה עתה התפללנו ערבית. אמרנו בתפילה: 'כי הם חיינו ואורך ימינו'. עבודת ה', תורה ומצוות - זה החיים שלנו. וכשאתם אומרים 'אין זמן', בעצם אתם אומרים שאין לכם זמן לחיות! בשביל מה צריכים זמן אם אתם מוותרים על עצם החיים?!". הם היו נבוכים מן הדברים, וניסו להצטדק: "מה לעשות? קשה לשנות את ההרגלים של האנשים אצלנו. אבל לכל הפחות הם מתפללים, גם זה משהו. יותר טוב מכלום".

השבתי להם: "זכורני, בצעירותי, כשלמדתי ב'חידר', יום אחד נשברו משקפיו של המלמד הזקן. הוא היה עני ואביון, לא היה לו כסף לרכוש משקפיים חדשים. למחרת הוא הגיע ל'חידר' כשעל פניו המשקפיים השבורים, עדשה אחת חסרה, והעדשה השנייה מודבקת בנייר דבק שקוף..."

שאל אותו אחד המלמדים: "אמור לי, ר' משה, איך אפשר להרכיב את המשקפיים בצורה כזאת?"

השיב המלמד: "תאמין לי, באמת לא נוח, אבל זה יותר טוב מכלום"... אמרתי לגבאים: "ככה נראות התפילות שלכם, שברי פסוקים מודבקים בדבק סלוטייפ... ועל כך אתם אומרים: יותר טוב מכלום?"

אמנם קשה לשנות הרגלים, אבל אם צריך - אפשר! כל זמן שהנר דולק אפשר לתקן. אפשר להתחיל עם הברכות הקצרות, ברכות הנהנין; לברך את הברכה בכובד ראש, לכוון במילים, לכוון בשם ה'. לאחר שמתרגלים רואים שהמשימה אפשרית בהחלט, לא רק בברכות קצרות אלא גם בברכת המזון, בקריאת שמע ובתפילה. ואז, תאמינו לי, החיים שלכם ישתנו לבלי הכר.

(מתוך 'דורש טוב' - חנוכה)

אמרתי לו: איננו יודעים חשבונות שמים. אבל גם בהבנה שלנו, לא מספיק לשתוק ולא לדבר. הפה נועד כדי להשתמש בו - לדברי תורה, לתפילה. האדם צריך לבדוק את עצמו, איך נראית התפילה שלו, איך נראות המילים היוצאות מפיו, איך הוא משמיע אותן - בכוונה או כלאחר יד, בנחת או בחטף, מתוך שימת לב והבנת משמעותן ופירושיהן של המילים או תוך מלמול הברות חסרות פשר.

בעניין זה, ולכבוד חנוכה, מה מתאים יותר מאשר לספר על אותו עשיר יהודי שחשק בחתן תלמיד חכם לבתו. הגיע הגביר אל ראש הישיבה של אחת הישיבות המובחרות, וביקש ממנו שישדך לבתו את העילוי של הישיבה. ראש הישיבה הציע לו את אחד הבחורים, וגמר עליו את ההלל.

כשהגיע הבחור לביתה של המיועדת, ביקש אביה הגביר לתהות על קנקנו. אולם כיצד יעמוד הגביר על גדלותו בתורה, הרי הוא אינו יודע מאיזה צד פותחים את הגמרא... ואז נזכר בשאלה שנקרה במוחו שנים רבות ולא מצא לה הסבר ופתרון. והנה עתה, ממש מן השמים, צצה לו הזדמנות פז להרשים את הבחור בידיעותיו, ובד בבד לבחון את ידענותו של הבחור...

"יש לי שאלה שהתעוררה אצלי מזמן", פנה האב אל בחור הישיבה, "ואשמח אם תוכל למצוא לה הסבר שיניח את דעתך".

הבחור ידע כי בזאת יבחן, והיטה את אזנו לשמוע את שאלתו של הגביר.

"ובכן, מדי ליל שבת, בין קבלת שבת לתפילת ערבית, אני קורא יחד עם כל הציבור את משנת 'במה מדליקין'. המשנה מונה שורה של דברים שאין מדליקין בהם את הנר בשבת, והאחרון שבהם - אומרת המשנה - 'ולא בחלב נחום'.. אמור לי, במה חטא אותו נחום, שאסרו חכמים להדליק בחלב שלו?..."

הבחור ראה עם מי יש לו עסק. הוא לא רצה להעמיד את הגביר על טעותו המביישת, הרי כל ילד ב'חידר' יודע לקרוא את השורה הזאת כהלכה, ולהציב את הנקודה במקומה הנכון: "ולא בחלב. נחום המדי אומר..."

הבחור עטה על פניו ארשת רצינית, הרהר קמעא, ואז השיב: שאלה יפה שאלת, ואשיב לך עליה. פרשת בשלח פותחת בסיפור יציאת מצרים: 'ויהי בשלח פרעה את העם, ולא נחום (נחם במקור)... כל עם ישראל יצאו ממצרים, ורק נחום לא יצא עמו. לכן קנסו אותו לדורי דורות, שלא ישתמשו בחלב שלו..."

נשק הגביר לבחור ואמר: "הנה תלמיד חכם כלבבי. ברוך ה' שזימן לי חתן ראוי לבתי המהוללה..."

אם הגביר שואל כענין, בחור הישיבה משיב כהלכה...

תפילה בכוונה - עניין של הרגל

נחשוב לרגע, האם באמת אנו נקיים לגמרי משגיאות מביכות כאלה. אדם יכול להתפלל עשרות שנים, שלוש תפילות בכל יום, ולומר פסוקים ומילים בלי שיבין את משמעותם. הוא יכול לשבש מילים, משפטים

בביטחון. ניתח רבינו את השאלות והגיע למסקנה שמדובר ביהודי טוב שאם יאמרו לו לא להתקין דלת כזו, הוא יקבל את ההוראה ללא פקפוק. אלא שלא יהיה זה מחמת ביטחון בהקב"ה, אלא מפני ה'סגולה' שהוא שמע בקולי, וסבור שבשל כך שאינו רוכש דלת כזו - הגנבים לא יבואו אליו. נמצא שהשי"ת לא נמצא אצלו בתמונה. שהרי בדרך כלל, די בדל פשוטה שנועלים אותה בלילה. עובדה, לי ברוך ה' אין דלת 'פלדלת' ובכל זאת לא פרצו לי אותה...

גם שאר שאלותיו של אותו אדם, כמו אם עליו לעבוד שעות נוספות וכיו"ב, אם אשיב לו עליהן בפרוטרוט, הרי שאני פשוט מרמה אותו ומחטיא את המטרה, כי אם אומר לו שלא לעבוד שעות נוספות, הוא פשוט יסמוך על ה'פטנט' הזה עצמו, שאיננו מוסיף שעות עבודה בתקווה להתפרנס כל צרכו, אבל אין זה קשור להקב"ה כלל, ולא לשאול אותי הוא צריך, אלא להחליט באיזה מידה הוא סומך על הקב"ה, ולפי זה יש לו לנהוג. אם הוא מחפש עצות - זו עצמה בעיה. לשם מה ללכת ולחפש עצות? הרי יש לך אב רחמן שיש לו כל, אם כן סמוך נא עליו יתברך שהוא ימלא חסרונו.

אבל גם מלבד כל האמור, כדי להשיב על שאלות כאלה צריך להכיר את מידת השייכות של השואל להשי"ת, שלפיה זכאי הוא לחסדיו המרובים, וכן עד כמה מסוגל הוא לדבוק בו ולשפוך שיחו לפניו בפשטות: אתה האב הרחמן, האוהב אותנו כזרע האבות רחומיך, ואין לי דאגות ולא קרובים לסמוך עליהם מלבדך דודי ורעי! וביטחון אמיתי מהו?

כאשר רואים שכל השכנים כבר רכשו 'פלדלת', ולמרות עשרות הפריצות של גנבים שאירעו בבנין זה, אני מחליט שאין לי כל בעיה, כי את הבית שלי - הקב"ה שומר! ואין זה מענייני למה לא שמר גם עליהם. כי אני סומך עליו. זהו הביטחון. (מתוך הספר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו')

לעתים, היה זה בחיך ובנעימות, ולעתים נדרשה גם גערה מטלטלת המפשטת עקמומיות שבלב. הכל לפי האדם, המקרה והעת. לאברך צעיר משומעי לקחו הזדמן פעם רווח כספי נאה ממכירת ספר שחיבר והוציא לאור, ומאחר שהיה בדעתו להמשיך בחיבור ספר נוסף, סבר בתחילה לשמור את הכסף לצורך מימון הוצאתו לאור. אולם כשנמלך בעצתו של רבינו לאיזו מטרה ראוי ליעד את הכסף, הגיב הוא בתמיהה: "מה זאת אומרת מה לעשות עם הכסף? תקנה דבר מה לרעייתך, בגד או משהו אחר שיש לה בו צורך".

"אולי כדאי לחסוך?" לא הרפה הלה. לתגובה הבאה הוא לא ציפה. "הגד לי", אמר לו רבינו בהביטו אליו במבט משתאה ומשתומם בעליל, "אתה יהודי?! וכי יהודי חושב מה יהיה מחר?!" "השפלת עיניים מבושה", מספר בעל המעשה, "והלכתי לי".

"...ואני פורע"

את האמונה והביטחון לא תחם בתחום ה'סביר' וה'הגיוני' לכאורה, והם לא היו נושאים לשיחות עמוקות או ועדים לבני עלייה גרידא, אלא עובדות חיים כפשוטן שליוו אותנו בכל צעד ושעל. המעשה הבא התרחש בצעירותו ממש, שנים ספורות לאחר נישואיו: לאחד מבניו הגדולים, שכר הרב בכסף מלא יהודי ת"ח שילמד עמו מדי יום, בסכום השווה למלגה החודשית שלו מן הכולל... כאשר ת"ח פלוני תהה על כך וטען שאמנם הילד מפיק תועלת רבה מהלימוד הזה, אבל בכל זאת, צריך לפעול בהיגיון ובמידה, הגיב רבינו בפשטות, כאינו מבין כלל את הטענה: "חז"ל הרי אומרים על הוצאות בניו לתלמוד תורה 'לוו עלי ואני פורע'. זה לא על חשבונני". פעם קיבל מכתב ובו שאלות למעשה על ענייני ביטחון, כמו למשל, אם התקנת דלת 'פלדלת' או הוספת שעות עבודה מהווים חיסרון

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

לכבוד מצור 'אלו בני' - עלון הישיבה

עם גמרא בידיים, בסוג של גאווה, הנה באתי! וביום השני הוא כל כך חשש לעשות זאת...? האם משהו מהבחורים ידע כלל את סיבת איחורו ביום הראשון וביום השני...?

אתה בוודאי מבין לבד את ההבדל, נכון... הכל תלוי בהרגשה של האדם כלפי עצמו, אם הוא בטוח במעשיו ויודע שהוא פועל נכון, הוא לא יתרגש מהחברים, אדרבה, תחושת גאווה תלווה אותו. ואם אינו מרגיש בנוח עם המעשה שלו, הוא חושש שכך גם החברה מסתכלת עליו והוא חרד לפעול, אפילו שבאמת הפעולה שהוא רוצה לעשות היא טובה ורצויה, כי מה רע בלבוא לפחות לשעה ולנצלה כראוי.

ההתחשבות לחברה, היא טובה ומועילה רק כאשר אתה לומד ממנה ומתעלה על פי אמות המידה שהיא קבעה. 'קנאת סופרים תרבה חכמה', היא קנאה טובה, והיא אפשרית רק כאשר אדם חי בתוך חברה, והוא לא מקנא בה כדי לרדת, אלא הוא לומד ממנה כדי להתעלות, אבל אם החברה מלחיצה אותך, או גורמת לך להחליט דברים שבלעדיה לא היית מחליט אותם, ובתוך תוכך אתה יודע שאתה לא עושה את מה שצריך לעשות, אלא את מה שהחברה מצפה ממך לעשות, זו לא חברות שמקדמת אותך, אלא....

לפני כל פעולה שאתה רוצה לעשות, שב עם עצמך ותחליט מה באמת ראוי לעשות, מה אתה מצפה מעצמך, וכך תעשה, וככל שתעשה את זה בביטחון רב יותר, כך זה ישודר לחברים...

לו ביום השני כשאחר שמעון לקום, הוא היה נכנס לבית המדרש בבטחה, ואומר לעצמו: "אכן אחרתי, זה לא טוב, אבל כרגע מה שנכון לעשות, זה לנצל את השעה הזו ללימוד עם החברותא", החברה לא היתה מזלזלת בו כפי שהוא חושב, אדרבה סביר להניח שהיא היתה מעריכה אותו ודנה אותו לכף זכות.

ונסיים בספור נחמד: בכפר קטן התגורר אדם שהכל כינו אותו 'פייבל נער' [באידיש 'נער' הוא כינוי ל'שוטה'], לפני מותו, הוא ביקש מרב העיירה שלא יכתבו על קברו 'פ.ג.' בראשי תיבות [פה נטמן], כי כך כולם יפרשו את הראשי תיבות כ'פייבל נער' והוא יתבזה שוב, אלא שיכתבו פתוח 'פה נטמן' בלא ראשי תיבות.

בהגיע השלושים לפטירתו, עלתה כל העיירה להקמת מצבה, וכשראו את המצבה התפלאו ושאלו: "מה נשתנה מצבתו של פייבל מכל המצבות, למה לא כתוב בה 'פ.ג.' בראשי תיבות?" ואלו שידעו ענו: "כדי שלא יאמרו עליו 'פייבל נער'..."

מסכן פייבל, הוא עשה הכל כדי להיות מקובל בחברה, הוא אפילו זכר לפני מותו לצוות לרב נוסח למצבתו, כדי שלא יזכירו אותו שוב כ'פייבל נער', ודוקא השתדלותו הרבה ופעולתו למען החברה, היא זו שגרמה שיזכירו שוב ושוב את שמו הפחות מלבב 'פייבל נער'...

ביעור שלי יי סוג של 'תחלות חברתית' הוא אמנם מתחת לפני השטח, אבל הוא קיימת. כל דבר שאני אלו חרתי עליו, נמצא במקומם של החברה. זה קורה בדברים הטובים וגם בדברים הפחות טובים, למשל: בחור לא יתפאס חיזוק, אם כרגע החברה לא במצב הזה. ומצד שני, בחור גם לא יורד, אם כרגע החברה בחיזוק. זו תפארה טובה, או לא? מצד אחד, זה מלחמה ואני מרגיש שאני לא תמיד עושה את מה שאני רוצה לעשות, ומצד שני לפעמים זה גם מלחמה עליו...

יחזקאל

יחזקאל יקירי!

שאלתך מצוינת, ולדעתי גם מעניינת בחורים רבים, כי התיאור שלך מתאר את המושג 'חברה', על מעלותיה וחסרונותיה, כי אכן חיי חברה הם חיים מחייבים, ובאופן טבעי אדם בעל תקשורת חברתית יפעל פעולות עפ"י החברה שבה הוא חי, אלא שאנחנו צריכים ללמוד ולדעת את המשקל הנכון שעלינו לתת ל'מה יאמרו...' כפי שזה נקרא בפי כל...

אני מציע שנעשה את זה ע"י ספור נחמד ששמעתי מחבר...

"היום לא אהיה בסדר ב' בישיבה" - הודיע שמעון לחברותא שלו - "יש לי תור לרופא שיניים, מחוץ לעיר". אך להפתעת החברותא, בשעה 6:00 בערב, הופיע שמעון והם הספיקו ללמוד כשעה. בסיום הסדר הסביר שמעון לחברותא: "הקב"ה עשה איתי נס וכשיצאתי מהרופא שיניים היה לי טרמפ לשישיבה, וכך הקדמתי ב"ה הספקנו ללמוד..."

"כל הכבוד לך, ותודה רבה לך שבאת וניצלת את השעה הזו, באמת היה לי קשה ללמוד לבד..." החמיא לו החברותא. למחרת, עייפות קפצה על שמעון והוא אחר לקום משנת הצהריים, הוא התעורר בתדהמה מעט לפני השעה 6:00, ובלבו אמר: "איזו בושה להיכנס לבית המדרש בשעה 6:00, מה יחשבו עלי חבריי, הרי אף פעם לא קמתי כל כך מאוחר...", הוא נכנס בהססנות לאוצר הספרים כאילו תר אחר ספר, ולמד שם לבדו בשעה שנותרה עד לסיום הסדר... "מחר אתנצל לחברותא" - החליט.

מדוע ביום הראשון נכנס שמעון בבטחה לבית המדרש, אולי אפילו